

KOHILA

Kohila valla ajaleht

12. märts 2026 | Nr 3 (374)

Kuidas sünnivad Kohila valla vapimärgid

Kohila vallas on üks ilus tava. Igal aastal kogunetakse Eesti sünnipäeva paiku tänupeole, kus antakse üle valla aumärgid – tunnustused inimestele, kes on oma töö ja tegemistega jätnud kogukonda püsiva jälje. Need on inimesed, kes on aastaid midagi vedanud, loonud või hoidnud.

Aumärk ise on väike ese. Aga selle taga on tänu, märkamine ja kogukonna lugupidamine. Vähesed aga teavad, kuidas need märgid tegelikult sünnivad.

Meister ja märk

Kohila valla aumärkide kavandite autor ja valmistaja on ehtekunstnik **Ene Valter**. Tema töökojas valmivad märgid käsitööna – algusest lõpuni.

„Aumärk on tegelikult üks ehte alaliik,“ ütleb Ene. „Ta ju samamoodi ehib inimest. Ainult et lisaks on tal ka väga selge tähendus – ta on tunnustus,“ täpsustab ta. Märk peab olema väärikas, ajatu ja piisavalt lihtne, et seda saaks kanda ka aastate pärast.

Seepärast algab iga aumärk ideest. Märgi kujunduses peab kuidagi peegelduma kogukonna väärikus ja järjepidevus. Kunstniku ülesanne on need mõtted vormiks tõlkida – nii, et iga joon ja reljeef kannaks tähendust. Kui kavand on paigas, algab töö metalliga.

Pressvormist toorikuni

Iga märk algab pressvormist, mis on valmistatud terasest, ja selle abil lüüakse välja märgi toorikud. Kohila aumärkide põhimaterjaliks on tombak – kuldse tooniga metallisulam, milles on umbes 90 protsenti vaske ja 10 protsenti tsinki. See annab märgile sooja värvuse ning on samas piisavalt

Ehtekunstnik Ene Valter

tugev ja hästi töödeldav.

Pressitud toorik ei ole aga veel valmis märk. „See tuleb mööda kontuurjoont ettevaatlikult juveliirisaega välja saagida,“ ütleb Ene. „Siin ei saa kiirustada.“

Saagimise ajal lisatakse aeg-ajalt parafiini, et saag liiguks sujuvamalt ja lõige jääks puhas.

Metallile antakse vorm

Kui toorik on välja saetud, algab viimistlus. Servad silutakse viiliga ja pind lihvitakse liivapaberiga ühtlaseks. Siis tuleb tuli. Metall kuumutatakse leegiga, kuni see muutub punaseks. Seejärel käib detail läbi lahjendatud väävelhappe vannist, mis muudab metalli taas pehmeks ja töödeldavaks.

Alles siis saab märgile anda kerge kumeruse. See on väike detail, aga oluline – nii näeb märk parem välja ja istub ka kandmisel ilusamini.

Emaili asetamine nõuab täpsust

Email, mis annab värvi

Järgmine etapp on emailimine. Emailipulber hõõrutakse uhmrise peeneks ja segatakse destilleeritud veega hapukooretaoliseks massiks. See kantakse märgile õhukese kihina.

Seejärel läheb märk ahju. Email sulab umbes 850 kraadi juures ning märk asetatakse hõõguvpunasesse kuumusesse. Protsess nõuab tähelepanelikkust – liiga kaua ei tohi hoida, aga liiga vähe kuumust ei anna jälle õiget tulemust.

Emaili kantakse mitu kihti ja iga kord tuleb detail uuesti kuumutada. Üks märk võib ahjus käia kuni viis korda. Ja isegi siis ei ole tulemus alati etteaimatav.

„Emaili õnnestumine sõltub vahel isegi tegija tujust,“ ütleb Ene muigega. „Mõnel päeval tekivad mullid ja augud, teisel päeval tuleb kõik väga hästi välja,“ lisab ta.

Valla teenetemärgi toorikud. Fotod: Merle Beljæev

Teenetemärk ja vapimärk

Hõbe ja viimased detailid

Kui email on paigas, liigub märk hõbetamisse. Märgi keskosas olevad väikesed detailid – nn nõõbid – on valmistatud täishõbedast. Hõbeda ja värvilise emaili kontrast annab märgile erilise selguse ja pidulikkuse. „Eks üleni hõbedast detailid tulevad ikka kõige paremini välja,“ ütleb meister.

Alles pärast seda saab märk oma viimase lihvi – pindade kontrolli, reljeefide puhastamise ja sära. Siis on märk valmis.

Õpetajad ja oma tee

Ene Valteri tee ehtekunstini on kulgenud tugevate õpetajate toetusel. Tema juhendajate seas on olnud legendaarsed ehtekunstnikud Leili Kuldklipp ja Salme Raun. „Iga ehtekunstnik peab aga lõpuks ikkagi oma tee leidma,“ ütleb ta.

Aumärkide valmistamine tuli tema ellu loomuliku jätkuna ettevõtte tege-

vusele, kui hakati vastu võtma teenetemärkide tellimusi. Aastate jooksul on sellest kujunenud töö, mis nõuab täpsust, aga pakub ka erilist rahulolu.

Väike märk, pikk lugu

Ühe aumärgi valmistamine võib võtta päevi. Iga etapp – saagimine, lihvimine, kuumutamine, emailimine ja hõbetamine – nõuab aega ja keskendumist.

Kui märk lõpuks tänupeol laureaadi rinnale kinnitatakse, on seal koos mitu lugu: inimese oma, kogukonna oma ja ka meistri oma, kes selle märgi loonud on.

Väike ese – aga tähenduselt suur. Loodetavasti kestab see sama kaua kui teod, mille eest see antud on.

Vaata aumärkide valmimise lugu Youtub'i Kapa Kaamera kanalilt.

Merle Beljæev

Vabariigi Presidendi teenetemärgi pälvinute seas on tänavu kaks Kohilaga seotud silmapaistvat inimest

Riigivapi III klassi teenetemärgi pälvis **Tarmo Soomere** – Kohila Gümnaasiumi vilistlane, akadeemik ja Eesti teaduselu väljapaistev edendaja, kelle panus teadmispõhise ühiskonna arengusse on olnud märkimisväärne.

Teenetemärgi sai ka **Aigar Kostabi** – Kohila Kunstide Kooli puhkpilliõpetaja, keda tunnustati puhkpillimuusika edendamise ja järjepideva pühendumuse eest muusikaharidusele.

Tunneme suurt uhkust ning õnnitleme südamest tunnustuse saajaid.

Vasakul Aigar Kostabi, paremal Tarmo Soomere koos President Alar Karisega. Fotod: Raigo Pajula

Allikas: Vabariigi Presidendi Kantselei

KOHILA VALD ARVUDES

Seisuga 1. märts 2026

Kohila vallas elab
7 945 inimest

Vanuseline jaotus:

0–18 aastat – 1 962 inimest
19–64 aastat – 4 650 inimest
65+ aastat – 1 333 inimest

Elanike arv asumite lõikes:

- Kohila alev – 2 992
- Aespa alevik – 1 819
- Vilivere küla – 381
- Urge küla – 297
- Prillimäe alevik – 292
- Pukamäe küla – 278
- Salutaguse küla – 222
- Pahkla küla – 187
- Sutlema küla – 181
- Rabivere küla – 140
- Hageri küla – 148
- Hageri alevik – 136
- Masti küla – 125
- Pihali küla – 125
- Mälvivere küla – 91
- Loone küla – 80
- Aandu küla – 79
- Angerja küla – 71
- Lohu küla – 50
- Vana-Aespa küla – 49
- Rootsi küla – 40
- Adila küla – 37
- Põikma küla – 19
- Lümandu küla – 17
- Kadaka küla – 16

DETAILPLANEERINGU
KEHTESTAMINE

Kohila Vallavalitsuse 09.02.2026 korraldusega nr 2-2/48 kehtestati Vilivere külas Tirtsu maaüksuse detailplaneering. Ligikaudu 1,9 ha suurune maaüksus jagatakse kolmeks elamumaa krundiks (6025 m², 5236 m² ja 7636 m²), millele on lubatud rajada üks üksik- või paariselamu ning kuni kaks abihoonet, maksimaalse ehitusaluse pinnaga 300 m² krundi kohta.

Hoonestus kavandatakse hajaasustusele ja ridaküla struktuurile omaselt, arvestades tuleohutuse-, tee kaitsevööndi, veekaitse- ja muid keskkonnapiiranguid.

Planeeringu mõju on pigem positiivne: see toetab piirkonna mõõdukat arengut, suurendab piirkonna kinnisvara väärtust ja kohaliku kogukonna sidusust, põhjustamata olulist keskkonnakahju ega negatiivset mõju inimese tervisele.

Dokumentidega on võimalik tutvuda www.kohila.ee veebilehel.

Peeter Pallav
planeeringute juhtivspetsialist

KOHALIKU
OMAALGATUSE
PROGRAMM

KEVADVOOR 2026

Taotluste esitamine toimub
02.03 kuni 02.04 kell 16.30

Uuri
lähemalt
rol.raplamaa.ee!

KOHILA

Kohila valla ajaleht

Toimetis:

Merle Beljæev, tel 5342 3483

e-post: merle.beljaev@kohila.ee

Keeletoimetaja:

Hanna Mari Villsaar,

e-post: h.m.villsaar@gmail.com

Väljaandja: Kohila vallavalitsus, Vabaduse 1, Kohila 79804,
tel 489 4760, e-post: vallavalitsus@kohila.ee

Küljendus:

MK Meedia OÜ,

e-post: info@mkmeedia.ee

Trükk: Printall

Tiraaž: 3750

Järgmine ajaleht ilmub
9. aprillil 2026.

KOHILA VALLAVOLIKOGU ISTUNG

25. veebruar 2026

Vallavanem andis
ülevaate valla
tegemistest

Elanike arv on võrreldes
2025. aasta sama ajaga
suurenenud 105 inimese

võrra (seisuga 31.01.2026). Käimas on perepargi II etapi hanke ettevalmistamine. Hageri muuseumi renoveerimise hanke menetlus on hindamisfaasis ning pakkumised on laekunud.

Arutelu käigus puudutati muu hulgas E-ITS infosüsteemi jätkamist ja sellega seotud andmekaitse küsimusi.

Juttu tuli ka Kiisa-Kohila kergliiklustee projektist. Maaomanikega käivad läbirääkimised sundvalduse seadmiseks ning kokkuleppele tuleb jõuda 32 kinnistu osas. Arutelu märgiti, et projekti edendamist on varem pidurdanud pikad vaidlused tee asukoha üle.

Samuti käivad läbirääkimised Keraamikute Liiduga, et leida võimalused keramiliste taimede eksponeerimiseks valla avalikus ruumis.

Kultuurikomisjon sai uue juhtimise

Salajasel hääletusel valiti komisjoni esimeheks Anneliis Kõiv ning aseesimeheks Henry Tombak.

Muudeti valla hankekorda

Volikogu kinnitas uue hankekorra, mille

eesmärk on vähendada bürokraatiat ja muuta väiksemate hangete korraldamine paindlikumaks.

Olulisemate muudatuste hulka kuuluvad:

- Hankeplaani kantavate hangete piirmäärade tõstmine (teenused ja kaubad 30 000 eurot, ehitustööd 60 000 eurot);
- alla 5000 euro suuruste hangete puhul ei ole enam kohustuslik küsida mitut pakumist, kuid otsus peab olema põhjendatud;
- väikestu menetluse terminoloogia ja kord on selgemalt määratletud.

Kinnitati vallavalitsuse uus struktuur

Volikogu otsustas, et vallavalitsuse koosseisus on viis liiget:

- Vallavanem;
- palgaline abivallavanem;
- abivallavanem;
- arendusnõunik;
- finantsjuht.

Vallavanem võib ametiautot parkida kodus

Volikogu muutis varasemat otsust vallavanema töötasu ja soodustuste kohta. Edaspidi võib vallavanem ametiautot parkida oma elukohas, mitte ainult vallamaja juures.

2026. aasta eelarve võeti vastu

Istungi üks olulisemaid punkte oli 2026. aasta eelarve teine lugemine. Arutelu keskenduti eelkõige Hageri muuseumihoone investeeringu kallinemisele ja valla omaosaluse suurenemisele.

Eelarvekomisjon leidis, et hoolimata lisakuludest on tegemist vallale olulise objektiga ning toetuse kasutamisest loobumine ei oleks mõistlik.

Arutelu tõstatati ka mure haridusastutuste töötasude jätkusuutlikkuse pärast ning juhiti tähelepanu, et kulude kasv ületab tulude kasvu.

Kergliiklustee rajamiseks võetakse kohustusi

Volikogu otsustas võtta kohustuse Kiisa-Kohila kergliiklustee rajamiseks. Projekti esimene etapp (3,3 km) on kavast rahastada 500 000 euro ulatuses toetusmeetmest ning 270 000 euroga valla eelarvest.

Teine etapp, mis ulatub Aespa suunas, on planeeritud aastateks 2027–2029 ning selle maksumuseks hinnatakse kuni 530 000 eurot. Otsus rakendub juhul, kui projekt saab toetuse.

Volikogu järgmine istung on kavandatud 25. märtsiks.

Volikogu istungite protokollid on kättesaadavad Kohila valla kodulehel ning salvestused järelvaadatavad Youtube'i kanalil Kapa Kaamera.

DETAILPLANEERINGU VASTUVÕTMINE JA SUUNAMINE AVALIKULE
VÄLJAPANEKULE

Kohila Vallavalitsuse 09.02.2026 korraldusega nr nr 2-2/49 võeti vastu ja suunati avalikule väljapanekule Liivamäe ja lähiala maaüksuste detailplaneeringu põhilahendus.

Detailplaneeringu eesmärk on Kohila vallas Rootsi külas asuva Liivamäe maaüksuse jagamine ning sinna kompaktse üksikelamute asumi rajamine. Planeeringuga moodustatakse 16 üksikelamumaa krunti, lisaks tee- ja tänavamaa ning loodusliku maa krunt. Igal elamukrundil on lubatud kuni kaks hoonet – kahekoruselise üksikelamu ja ühekoruselise abihoone –, maksimaalse ehitisealuse pinnaga 250 m². Hoonestusalad ja ehitusõigus määratakse kooskõlas Kohila valla üldplaneeringuga, mis näeb piirkonda ette üksikelamualana ning seab tingimused kruntide minimumsuurusele, tehnovõrkude väljaehitamisele ja ruumilisele

sidumisele Kohila aleviga.

Planeering lahendab terviklikult tehnovõrkude rajamise: vee- ja kanalisatsiooni ühendatakse ühisvõrguga, tagatakse elektri- ja sideühendused ning kavandatakse nõuetekohased tulekustutuslahendused. Samuti nähakse ette juurdepääsuteede ja kergliiklustee rajamine Kohila suunal ning ohutu raudteeületus, mille täpne lahendus koostatakse eraldi projektina koostöös pädevate asutustega. Planeeringu elluviimine hõlmab servitute seadmist, taristu väljaehitamist ja avalikuks kasutamiseks mõeldud rajatiste üleandmist vallale või võrguettevõtjatele. Ehituslubade väljastamine toimub alles pärast nõuete täitmist. Kavandatav lahendus parandab piirkonna ligipääsetavust ja loob kvaliteetse elukeskkonna, sidudes uue elamuala toimivalt Kohila alevi taristuga.

Liivamäe maaüksuse ja lähiala detailplaneeringu avalik väljapanek toimub ajavahemikul 25.03.2026–07.04.2026. Planeeringumaterjalidega on võimalik tutvuda tööaegadel Kohila Vallamajas (Vabaduse tn 1) ning digitaalselt Kohila valla veebilehel. Detailplaneeringu põhilahenduse avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu korraldatakse 30.04.2026, kell 15.00–16.30 Kohila vallamaja Jaan Teemanti saalis.

Küsimused, ettepanekud või vastuväited esitada kirjalikult Kohila vallavalitsusele hiljemalt 07.04.2026 postiaadressil Vabaduse tn 1, Kohila alev 79804, Kohila vald või e-posti aadressil vallavalitsus@kohila.ee, märksõnaga „Liivamäe detailplaneering“.

Peeter Pallav
planeeringute juhtivspetsialist

Rapla ja Pärnu maakonnaplaneeringute
maavarade teemaplaneeringu lõpetamineMAJANDUS- JA
KOMMUNIKATSIOONI-
MINISTEERIUM

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium lõpetas 02.02.2026 majandus- ja tööstusministri käskkirjaga nr 9 „Rapla maakonnaplaneeringu 2030+“ ja „Pärnu maakonna planeeringu“ maavarade teemaplaneeringu koostamise ja keskkonnamõjude strateegilise hindamise (KSH). Planeeringu koostamine ja KSH lõpetati planeerimiseseaduse § 59 lõike 1 alusel, kuna planeeringu algne eesmärk oli koostamise käigus oluliselt muutunud.

Teemaplaneeringu koostamise algne eesmärk oli maavarade kaevandamise valdkonnas riiklike strateegiliste maakasutusprioriteetide seadmine, sealhulgas perspektiivsete ehitusmaavarade ja turba uuringualade ning kaevandamisalade paiknemise, samuti olemasolevate karjäärade laiendamise võimaluste kindlaksmääramine koostöös kohaliku omavalitsuse üksuste ja kogukondadega.

Planeeringuala hõlmas tervet Rapla maakonda ja Pärnu maakonda, kuhu kuulub kokku 11 omavalitsusüksust: Rapla maakonnas neli valda (Rapla vald, Märjamaa vald, Kohila vald ja Kehtna vald) ning Pärnu maakonnas üks linn ja

kuus valda (Pärnu linn, Tori vald, Saarde vald, Põhja-Pärnumaa vald, Lääneranna vald, Kihnu vald ja Häädemeeste vald). Planeeringuala pindala oli 8383,71 km².

Maakonnaplaneeringu ja KSH lõpetamise otsusega on võimalik tutvuda ministeeriumi veebilehel: <https://mkm.ee/planeeringud-ja-maapoliitika/planeeringud/maakonnaplaneeringud>.

Lisainfo:

Agnes Lihtsa

maa- ja ruumipoliitika osakonna nõunik

tel 5819 0538

e-post agnes.lihtsa@mkm.ee

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium,
Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn

Abivallavanem Dagi Dorbek: eesmärk on terviklik ja toimiv teenuste süsteem

9. veebruaril alustas Kohila vallavalitsuses abivallavanemana tööd Dagi Dorbek. Oma vastutusvaldkonnas juhib ta hariduse, sotsiaalvaldkonna, kultuuri, spordi ja noorsootöö korraldamist ning strateegilist arendamist. Uurisime värskest ametisse asunud abivallavanemalt tema senise kogemuse, motivatsiooni ning lähiaja prioriteetide kohta.

Mis ajendas Sind kandideerima just sellele ametikohale ning miks just Kohila valda?

Walt Disney on öelnud: „Me liigume edasi, avame uusi uksi ja teeme uusi asju, sest oleme uudishimulikud.“ Abivallavanemaks saamine ei ole olnud minu teadlik siht elus, see on olnud kombinatsioon juhusest, äratundmisest, julgusest, soovist ennast proovile panna ja uudishimust. Usun, et igapäev elus tuleb ette olukordi, kus asjad lihtsalt hakkavad juhtuma. Kui abivallavanema kuulutust esmakordselt nägin, teadsin kohe, et kandideerin, see oli tugev sisetunne. Olles täna oma kodu rajanud just Kohilas, tundus kõik loomulik. Teadsin, et mul on Kohilale palju anda oma varasema töökogemuse tõttu kiiresti kasvavas Kiili vallas, tänu millele olen omavalitsuse tööga hästi kursis.

Milline on Sinu varasem kogemus, mis toetab sind nende valdkondade juhtimisel?

Olen üle kümne aasta töötanud ühes Eesti suurimas riigiasutuses, Päästeameti erinevates struktuurides, tegeledes peamiselt ennetusvaldkonna juhtimisega ning tehes koostööd kohalike omavalitsuste ning haridusasutustega koolituste ja ohutusvaldkonna korraldamisel. Viimased viis ja pool aastat olin ametis Kiili vallavalitsuses, kus tööpõld ulatus haridusest ja noorsootööst kultuuri ja spor-

dini. Valla elanikkonna ja haridusvaldkonna kasvades spetsialiseerusin haridus- ja noorte valdkonnale. Valdkonna eest vastutajana olen juhtinud kogu tööprotsessi, leidnud kitsaskohti kasvava ja lasterohke valla muredele, toetanud haldusala allasutusi ja olnud vallakodanikele esimene kontakt murede korral.

Samas usun, et tööelus hästi õnnestumine ei sõltu ainult haridusest või kogemusest. Enamasti on see kombinatsioon oskustest, hoiakutest, järjepidevusest ja õppimisvalmidusest. Sageli määravad tulemuse pehmed oskused – nagu suhtlemisvõime, kohanemisvõime ja vastutuse võtmine.

Millised on kolm kõige olulisemat teemat, millega oled alustanud oma ametis olnud esimesel kuul? Kas on mõni probleem või kitsaskoht, mis vajab kiiret lahendamist?

Esimesel kuul olen palju suhelnud, kuulnud ning proovinud mõista, kuidas asju on korraldatud ja miks just sellisel viisil. Võin kindlalt öelda, et igas minu haldusala valdkonnas on täna asju, mis on juba väga hästi läbi mõeldud ja töötavad, samuti asju, millega pole jõutud süvitsi tegeleda või mis vajavad ümber vaatamist seetõttu, et elu ja inimeste ootused on vahepeal oluliselt muutunud.

Miks-küsimused on hetkel väga olulised. Samuti on oluline teadvustada, et muutused ja uuendused toimuvad koostöös kolleegide, volikogu komisjonide, allasutuste ja kogukonnaga.

Kindlasti on soov aktiivsesse tegevusse rakendada vanas vallamajas asuv kogukonnakeskus ning hakata lähiajal Kohilas pakkuma kogukonna psühholoogi teenust. Selgete põhimõtete loomist vajab kogu valla huvitegevuse süsteem ja tänane kultuuriteenuse sisu ja vajaduse mõtestamine. Samuti nõuab tähelepanu

ja asutuste omavahelist tõhusat koostööd erivajadustega laste heaolu ja toetamine. Ka on täna teelahkmel noorsootöö, peame endalt küsima, kuidas edasi. Enamasti saab kiirelt lahendada väiksemaid ja väga konkreetseid probleeme, suured probleemid või paljud osapooli hõlmavad kitsaskohad on nagu elevant, mida tuleb sööma hakata osade kaupa.

Milliste näitajate või sisuliste muutuste põhjal saab Sinu hinnangul paari aasta pärast öelda, et valdkonnaülene abivallavanema ametikoht on end õigustanud?

Näen, et enamik kohustuslikke valla teenuseid täna moel või teisel toimivad. Kas need aga toimivad elaniku vaates parimal moel, vastavad kasvava valla vajadustele ja on tänapäevased, on iseküsimus. Kui teenused on loogilisemad, otsused kiiremad ja suhtlus arusaadavam ning eelarvevahendid on kasutatud tõhusamalt, siis on ametikoht loonud väärtust.

Kindlasti on parenduskohaks valdkonnaüleste probleemide lahendamine, mis kukuvad nn kahe tooli vahele ja kus teemal pole ühte kindlat vastutajat. Mitmeid selliseid muresid on näiteks sotsiaal- ja haridusvaldkonnas. Loodan, et tulevikus on koostöö süsteemset toimiv ja valdkonnad tegutsevad ühiselt seatud eesmärkide nimel.

Struktuur üksi ei loo muutust – seda teevad inimesed. Seetõttu saab ametikohta edukust hinnata mitte ainult projektide arvu järgi, vaid ka selle järgi, kas vallas on rohkem ühist vastutust, motivatsiooni ja selget sihti. Minu jaoks on oluline, et hoiame ja toetame neid inimesi, kes iga päev südamega töötavad. Kui töötajad tunnevad, et neid usaldatakse ja nende panus loeb, siis on tulemuseks paremad teenused ning rahulolevad vallaelanikud.

Dagi Dorbek
Abivallavanem
e-post: dagi.dorbek@kohila.ee

Merle Beljæev

VALLAVANEMA VEERG: VEEBRUAR

Veebruar on möödunud märksõnade “eelarve”, “kriisivalmidus” ja “vabariigi aastapäev” tuules.

Lisaks on olnud oluliseks teemaks ka Eesti Infoturbe Standard, mille kohta ütles audiitor, et vallavalitsus ei ole sobilik auditisse minemiseks, kuna kohustused, mis rakendusid 2023. aastal, on meil lihtsalt rakendamata. Tegeleme selle rakendamisega samm-sammult, et meie kõigi andmed oleksid omavalitsuse poolt heaperemehelikult ja turvaliselt hoitud ning et nendel tegematajätmistel ei oleks tõsisemaid tagajärgi.

Eelarve II lugemine

Veebruaris toimus volikogus eelarve teine lugemine. Laekus 21 ettepanekut: nende seas nii väga asjalikke ja sisukaid kui ka selliseid, mille ainsaks eesmärgiks on saada veidigi poliitilist lava, et kõnetada demagoogiale avatud sihtühmasid.

Mitmed ettepanekud leiavad kindlasti käsitlemist peatselt käivitava arengukava uuendamise protsessi käigus.

Täpsemalt käsitleme eelarvet järgmises ajalehes.

Kinnisvara seisukord ja haldussüsteemi loomine

Oleme alustanud kinnisvara ülevaate loomisega, et saada terviklik ülevaade omavalitsusele kuuluvate hoonete seisukorrast, kasutusest, halduskuludest, investeeringuvajadustest jm. Proovisin aru saada, mille järgi on otsustatud senised investeeringuvajadused allasutustele, ent jäin selles hätta, kuna dokumentidest ei ole sellekohased jäljed leitavad.

Analüüs loob aluse teadlikele investeerimisotsustele ning aitab ennetada olukordi, kus probleemid ilmnevad alles kriitilisel hetkel. Samuti aitab ära hoida praegust olukorda, kus keegi on aastaid kasutanud omavalitsusele kuuluvat kinnisvara tasuta, sest puuduvad lepingud ja mitmetel juhtudel puudub ka teadmine, kes täpselt meile kõigile kuuluvat vara kasutab.

Kriisivalmidus

Üks terve nädal veebruarist kulus osalemisele Pärnus toimunud kriisivalmidusega seotud koolitusel. Hetkel on Kohila kriisivalmis ainult paberil. Kui koolitusel kirjeldasin meie seisut, sain vastuseks – see on halvim võimalik variant. Parem on teada, et seis on kehv, kui elada pettekujutelmas, et kõik on suurepäraselt korras.

Loodetavasti ei tule meil kunagi enda valmisolekut kriisiolukorras rakendada, aga igatahes ei saa see valmisolek olla teoreetiline – see peab põhinema selgetel juhtimisstruktuuridel ja otsustusprotsessidel. Elektrikatkestused, evakatsioonid või muud hädalukorrad eeldavad süsteemset ja läbiproovitud tegutsemist.

Jõepaisud

Jätkus arutelu Keila jõe paisude tuleviku üle. RMK on esitanud erinevad võimalikke lahendusi, mida tutvustati ka jaanuari lõpus volikogus. Kõigil on võimalus teemaga põhjalikumalt tutvuda peagi ilmuva artikli kaudu.

Veebruar – ka väärtuste kuu

Veebruaris tulime mitmel korral kokku, et olla uhked oma kodu ja kodumaa üle – alates pisipõnnidest kuni vanavanemateni. Need ühtekuuluvuse hetked kinnitavad, et kogukonnatunne võrsub jagatud väärtustest.

Vabariigi aastapäeva tähistamine oli ootamatult rahvarohke. Ikka mitusada inimest jäi saali ukse taha. Järgmisel korral oleme targemad ja tekitame vähemalt ülekande auditooriumisse. Kui ka sellest ei aita, siis eks edaspidi peab kolima suuremasse saali.

Siiras tänu kõigile loovatele ja andekatele inimestele, kes meie rõõmuks erinevatel sündmustel üles astusid ning neile, kes neid juhendasid. Samuti tänan vabatahtlikke, kes sündmustele öla alla panid – teie panus on oluline!

Ilus ja lumine talv pakkus rohkelt võimalusi talispordi nautimiseks – suusarajad ja uisuväljakud olid aktiivses kasutuses ning liikumisrõõmu jagus igas vanuses inimestele. Nüüd pöörame pilgu kevadesse ning loodame, et meie terviserajad ja liikumisvõimalused kutsuvad kõiki jätkuvalt oma tervisesse panustama.

Margus Miller
Kohila vallavanem

KOHILA VALLAVALITSUS
OOTAB OMA MEESKONDA
SOTSIAALTÖÖSPETSIALISTI
lapsehoolduspuhkusele mineva
ametniku asendamiseks

See töö on just Sulle, kui soovid
panustada Kohila valla elanike heaolusse
ning sotsiaalvaldkonna arendamisse.

Sinu ülesannete hulka kuuluvad elanike
nõustamine, täisealiste abivajaduse
hindamine, abistamiseks sobivate
meetmete pakkumine ning vajalike
sotsiaalteenuste korraldamine, samuti
toetuse taotluste menetlemine.

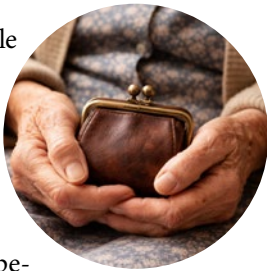
Kandideerimiseks saada oma CV
koos motivatsioonikirjaga
hiljemalt 22. märtsiks 2026
e-posti aadressile:
laidi.suumann@kohila.ee

Lisainformatsioon:
Angela Pöder, tel 5556 0086,
e-post: angela.poder@kohila.ee

LOE LISA: kohila.ee/vabad-tookohad

Toimetulekutoetuse taotlemine Kohila vallas

Toimetulekutoetus on mõeldud üksi elavale inimesele või perekonnale, kelle sissetulek pärast eluasemekulude maha arvamist jääb alla kehtestatud toimetulekupiiri.

Alates 1. jaanuarist 2026 on toimetulekupiir:

- 220 € kuus üksi elavale inimesele või perekonna esimesele liikmele
- 176 € kuus perekonna teisele ja igale järgmisele täisealisele liikmele
- 264 € kuus igale alaealisele lapsele

Toetuse taotlemiseks tule Kohila Vallavalitsusse vastuvõtule:

- teisipäeval kell 9.00–12.00
- neljapäeval kell 13.00–17.00
- NB! 17. märtsil sotsiaalosakond suletud

Taotlust esitades ole valmis tõendama oma sissetulekuid ja kulusid pangakonto väljavõttega ning vajadusel muude dokumentidega. Rohkem infot toetuse kohta: <https://www.sm.ee/toimetulekutoetus#kellel-on-oiigus-toim>.

Palume infot jagada ka neile, kes võivad toetust vajada.

Angela Pöder
sotsiaalnõunik

Kohila Kogukonnakeskus – kogukonda ühendav teenus- ja tegevusruum

Keskus on avatud kogu nädala, pakkudes meie valla inimestele uuendatud kokkusaamise kohta.

Keskus avab hommikuti uksed kell 8.00.

Keskus pakub järgmisi tegevusi:

- **Kati Tugikeskus** pakub rehabilitatsiooniteenuseid, toetatud tööle rakendamise teenust, teraapiateenuseid (nt eripeadagoog, loovteraapia, tegevusteraapia) ning erihooletandeteenuseid.
 - **Seenioride päevakeskus ja päevahoid** – E-R 8:00 – 16:00, info Angelika Prozes, tel 5696 2991, e-post angelika.prozes@kohila.ee
 - **Ruumid rentimine ühingutele ja eraisikutele** – Mihkel Juhkam, tel 5377 5586, e-post mihkel.juhkam@kohila.ee
- Ruumide rendi hinnakiri**
- Saal Altermann 20 eur/h (52 m²) – mahutab kuni 50 in, olemas ekraan, dataprojektor
 - Ruum Hansen 15 eur/h (35 m²) – mahutab kuni 25 in
 - Ruum Starkopf 10 eur/h (30 m²) – mahutab kuni 20 in, olemas ekraan
 - Koos töötamise koht – kolm töökohta (avatakse orienteeruvalt aprill 2026)

Ruumid on saanud nimed Kohilale oluliste inimeste järgi:

Saal Altermann

Hansen

Starkopf

Kohila inimesed saavad kaasa rääkida uue üle-riigilise üldplaneeringu „Eesti 2050“ kujundamises

Uus kogu Eestit hõlmav üldplaneering „Eesti 2050“ esitab küsimuse, millised peavad olema ruumilist arengut suunavad eesmärgid ja planeerimispõhimõtted, mis suunavad asustuse, taristu, loodusväärtuste ja majanduse arengut. Seda tehakse üheksa valdkonna kaudu (vaata joonist).

Tegu on dokumendiga, mis määrab ära Eesti ruumilise arengu järgmiseks veerandsajandiks. Kohila valla jaoks, mille tõmbekeskuseks on selgelt Tallinn, on see sisuliselt "kahe tule vahel" olemise planeerimine: ühelt poolt surve eeslinnastumisele, teiselt poolt soov säilitada oma identiteeti ja arendada kohalikku majandust.

Leian, et Kohila kogukond peab arvestama nelja põhilise asjaga, kui mõelda sellele, mis meid järgmise veerandsajandi jooksul enim mõjutama hakkab:

Kohila kui tugev logistiline ja tööstussõlm

Planeering "Eesti 2050" rõhutab ettevõtluse suunamist strateegilistesse keskustesse. Kohila puhul on riik eraldi esile tõstnud ca 90 ha suuruse Kohila ettevõtlusala endise Tuhamäe aladel. Riik eelistab investeerin-

guid aladele, mis on suuremad kui 30 ha ja asuvad logistilistes sõlmpunktides. Kohila asukoht kahe raudtee vahel (Rail Baltic ja olemasolev Edelaraudtee) muudab selle riiklikult tähtsaks arenduspiirkonnaks. Plusspoolel tähendab see tõenäolist tööstuse ja logistika osakaalu kasvu, mis toob kaasa uusi töökohti, miinuspoolel aga ka suuremat liikluskoormust, mis Kohila vaatest eeldaks riigipoolset investeerimist Tallinn-Rapla-Türi riigimaantee ohutuks ning läbilaskvaks muutmiseks.

"Eeslinnastumise" ohjeldamine ja kompaktne asustus

Kuigi trendid näitavad Tallinna ümbruse valdade kiiret kasvu, on "Eesti 2050" seadnud eesmärgiks kompaktse asustuse loomise.

Uusehitiste puhul eelistatakse "pruunalasid" (endised tehase- või militaarialad, nt Kohila Paberivabriku piirkond) ja tihendamist olemasoleva taristu ümber. Valglinnastumist (põldudele ehitamist) püütakse piirata. See võib tähendada rangemaid nõudeid uutele elumupiirkondadele väljaspool alevit ja piirkondades nagu Vilivere, Aespa jne.

Liikuvus

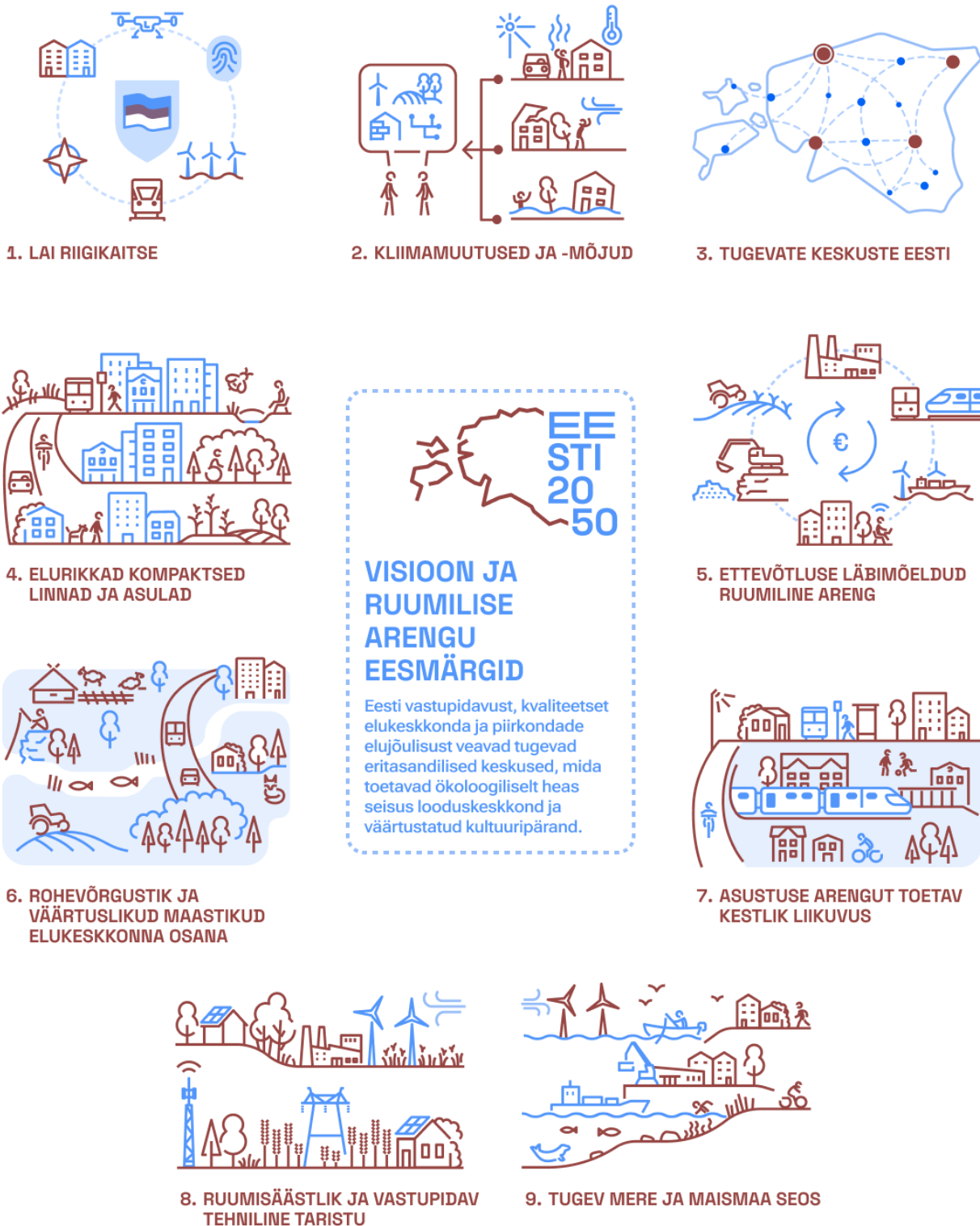
Planeeringu visioon on, et olulised teenused ja töökohad peavad olema kättesaadavad kiiresti ja säästlikult. Kohila on osa Tallinna toimepiirkonnast, kus rõhk liigub autolt ühistranspordile, eelkõige rongile. Tulevikus tähendab see survet Pargi ja Reisi süsteemide laiendamisele ja kergliiklusteede võrgustiku tihendamisele, et vähendada autostumist pealinna suunal. Ai- nuükski valla eelarvest seda taristut piisavas matus välja arendada pole aga võimalik.

Väärtuslikud maastikud ja kliimamuutused

Erinevalt varasematest üleriigilistest planeeringutest on "Eesti 2050" katustee- maks kliimamuutustega kohanemine. Kohila piirkonnas planeeringuid tehes mängivad rohevõrgustikud ja väärtus- likud põllumajandusmaad olulist rolli. „Eesti 2050“ võib tuua kaasa uusi, seni- sest karmimaid piiranguid aladel, mis on olulised elurikkuse säilitamiseks või Keila jõe kaitsmiseks.

Üleriigiline planeering „Eesti 2050“ ja selle mõjude hindamise aruanne on avalikul väljapanekul 31. märtsini ning kõi- gil on võimalik dokumentidega tutvuda ja arvamust avaldada. Eriti oodatud on ettepanekud, mis aitavad lahendust edasi arendada. Tutvu planeeringuga ja avalda arvamust veebiaadressil veebiaadressil www.riigiplaneering.ee/yrp.

Aivar Roop
Kohila valla arendusnõunik

Raplamaa Omavalitsuste Liit ja Eesti Kultuurkapitali Raplamaa ekspertgrupp tunnustasid silmapaistvaid inimesi ja organisatsioone

18. veebruaril toimunud tänu gala „Raplamaa tänab“, mida korraldasid Raplamaa Omavalitsuste Liit ja Eesti Kultuurkapital Raplamaa ekspertgrupp, tõi esile inimesed ja organisatsioonid, kelle töö loob meie maakonnale tugevuse, järjepidevuse ja tulevikukindluse.

Kohila vallast pälvisid maakondliku

tunnustuse kolm väljapaistvat tegijat:
Heiki Hepner – Rapla maakonna hõbedane vapimärk
Pikaajaline omavalitsusjuht ja maakondliku koostöö eestvedaja, kelle töö on tugevdanud nii Kohila valda kui kogu Raplamaad.
Mattias Reinaas – Raplamaa 2025 meesportlane, kuldne rinnamärk

Maailma- ja Euroopa meister jetispordis ning maailmakarika etapivõitja – sportlane, kes viib Kohila nime rahvusvahelisele areenile.
Kohila Vineer OÜ – Raplamaa tervisesõbralik ja turvaline töökoht 2025
Ettevõtte, kes kujundab teadlikult turvalist, tervist toetavat ja hoolivat töökeskkonda, olles eeskujuks kogu piirkonnas.

Samuti pälvis tunnustuse Kohila vallas toimunud kriisi- ja evakuaatsiooniõppus „Tormilatern 2025“, mille eestvedajaks oli Naiskodukaitse Rapla ringkond koostöös partneritega. Õppus tugevdas märkimisväärselt piirkonna kriisivalmidust ja kogukondlikku koostööd.
Palju õnne kõigile tunnustatutele!

Merle Beljäev

Heiki Hepner

Andres Laht ja Äli Männa – Kohila Vineer

Mattias Reinaas koos emaga

www.raplafestival.ee

RAPLA KIRIKUMUUSIKA FESTIVAL
27.06–12.07.2026

Muusikute fond PLMF ja MTÜ Rapla Kirikumuusika Festival kutsuvad:

VI RAPLAMA NOOR MUUSIK KONKURSS

10. aprill 2026 Rapla Kultuurikeskus

Konkurss on avatud Raplamaa muusikakoolide õpilaste eesmärgiga tunnustada Raplamaa noori muusikatalente ja nende õpetajaid. Laiemaks eesmärgiks on klassikalise muusika õppe populariseerimine Raplamaal. Konkurss toimub kolmes vanuserühmas. Konkursil osalevad kuni 9 õpilast Rapla Muusikakoolist, 4 Kehtna Kunstide Koolist, 2 Juuru Eduard Viide Koolist, 2 Kaiu Muusikakoolist, 7 Kohila Kunstide Koolist ja 6 Märjamaa Muusika- ja Kunstikoolist.

➤ **REGISTREERIMISE TÄHTAEG 20. MÄRTS**

➤ **AJAKAVA**

NB! Ajakavas võib ette tulla muudatusi sõltuvalt konkursikavade pikkusest lõplik ajakava selgub 30. märtsiks.

12.00 - avamine, noorema vanuserühma konkurss
12.30 - žürii otsustamine / keskmise vanuserühma saaliproov
12.45 - žürii kontsert ja noorema vanuserühma autasustamine, võitjad on palutud esinema kell 15
13.15 - keskmise vanuserühma konkurss
14.00 - žürii otsustamine / vanema vanuserühma saaliproov
14.15 - vanema vanuserühma konkurss
15.00 - võitjate väljakuulutamine, autasustamine ja kõikide vanuserühmade võitjate kontsert

➤ **KONKURSIL ESITATAV KAVA**

Kava pikkus nooremal vanuserühmal (7-9-aastased) on 2-3 minutit
keskmisel vanuserühmal (10-12-aastased) 3-5 minutit
vanemal vanuserühmal (13-aastased ja vanemad) 6-8 minutit
Lõppkontserdil esitatakse üks pala konkursi kavast.

➤ **ŽÜRII**

Žürii esimeheks on PLMF kunstiline juht **Pille Lill**

➤ **AUHINNAD**

Mõlemas vanuserühmas kuulutatakse välja kolm auhinnalist kohta.

NOOREMAS VANUSERÜHMAS: I KOHT - 100 EURO II KOHT - 75 EURO III KOHT - 50 EURO	KESKMISES VANUSERÜHMAS: I KOHT - 125 EURO II KOHT - 100 EURO III KOHT - 75 EURO	VANEMAS VANUSERÜHMAS: I KOHT - 150 EURO II KOHT - 125 EURO III KOHT - 100 EURO
--	--	---

Lisaks kuulutatakse Rapla Kirikumuusika Festivali avakontserdil **27. juulil Rapla kirikus kell 19** välja vanuserühmade ülene **Grand Prix – 200 eurot**

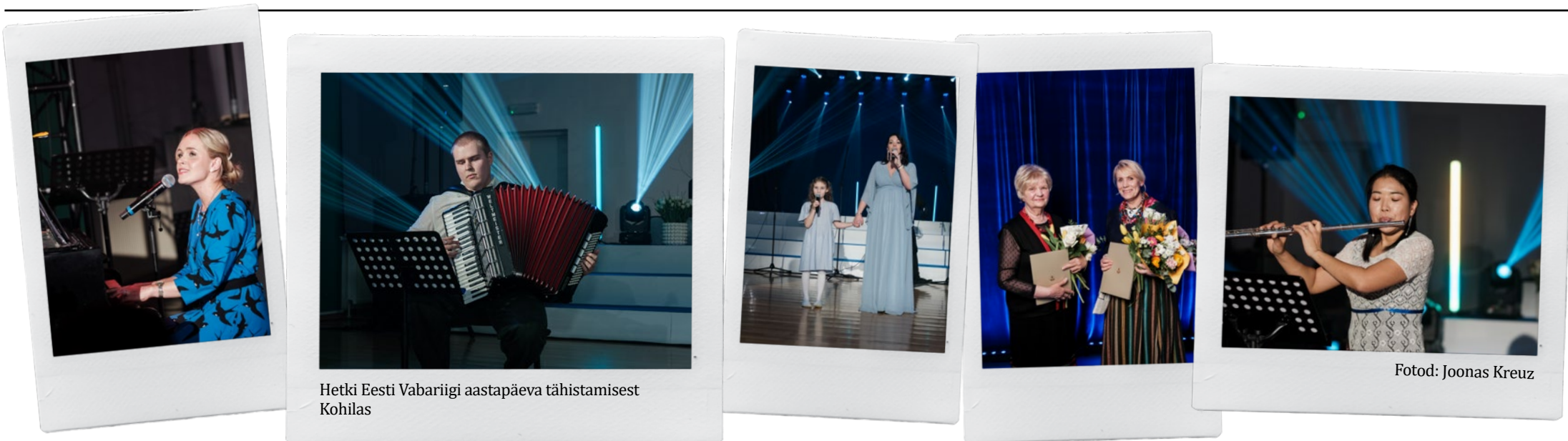
KONTAKTID
Pille Lill, Muusikute fondi PLMF juht, 5114077 plmf@plmf.ee
Kait Kaeval, MTÜ Rapla Kirikumuusika Festival projektijuht, 53444391 raplafestival@eel.ee

2025 Grand Prix saksofonimängija **Rednar Moks** Rapla Muusikakoolist

Plmf
Planes Of Talent

Naiskodukaitse

Hetki Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamisest Kohilas

Fotod: Joonas Kreuz

Kohila tähistas Eesti Vabariigi

Kohila valla Eesti Vabariigi 108. aastapäeva tunnusõhtu keskmes oli kontsert-etendus ning enam kui 140 lavale astunud esinejat. Sündmuse korraldamise eestvedajaks oli kultuurikorraldust õppiv **Kairis Kontus**, kelle sõnul sai kõik alguse koolipraktikast ja vastutuse võtmisest õigel hetkel. Kairis Kontus on Kohila vallas tegutsev kultuurisündmuste korraldaja, kes panustab kogukonnaellu MTÜ Gaudeo kaudu.

„Õpin Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias kultuurikorraldust ning tuln paariks kuuks Kohila vallavalitsusse praktikale,“ kirjeldab Kontus. Praktika ajal selgus, et senine kultuurinõunik lahkub ametist ning vallavanem tegi ettepaneku võtta enda peale kogu tunnusõhtu korraldamine. „Kui on vaja aidata, siis olen ikka nõus panustama,“ selgitab ta peo kor-

raldajaks sattumise tausta.

Kogemusest sündinud meeskond

Tunnustusõhtu korraldamise vabatahtlike meeskond kujunes välja varasema koostöö pinnalt. Kairis Kontus on oma tiimiga aastaid korraldanud erinevaid kultuurisündmusi ning esmalt pöördus ta just nende poole. Nii kujunes toimiv tööjaotus, mis võimaldas lühikese ajaga suur ettevõtmine ellu viia.

Ajapuudus ja eelarvepiirangud

Suurimateks väljakutseteks osutusid napp aeg ja juba sõlmitud varasemad kokkulepped, mida muuta ei saanud. Samuti tuli leida ühtne terviklik kontseptsioon ning tasakaalustada eelarve. „Laenasime pukklaudu, toole ja muud inventari

erinevatest asutustest ning kasutasime olemasolevaid ressursse maksimaalselt ära. Sellistel hetkedel ongi kogukonna toetus väga oluline,“ rõhutab Kontus.

Tegelikult oli Kairis juba sügisel lubanud lavastada tunnusõhtu kontsert-etendust. Ta külastas raamatukogusid, luges läbi paarkümmend Kohila ja Rapla maakonnaga seotud autorite luulekogu ning kuulas sadu muusikapalasisid. Detsembris algasid proovid, jaanuari lõpus võttis tiim üle kogu sündmuse korralduse – seda kõike igapäevaste tööde kõrvalt.

Hoolimisest ja puudutusest

Tänavuse kontsert-etenduse keskseks sõnumiks oli hoolimine, märkamine ja vastutus. Õhtu puudutas ka Ukraina sõja teemat, ent eesmärk ei ol-

nud šokeerida, vaid kutsuda inimesi mõistmisele ja inimlikkusele.

„Kontsert-etendus kandis kesket mõtet, et ükski maa ei ole üksik,“ ütleb Kontus. „Me ei ole ainult eestlased või ukrainlased, vaid inimesed, kes elavad üksteise kõrval,“ selgitab ta tausta.

Lavastus rullus lahti läbi elukaare – mängudest ja esimesest armastusest kuni kaotuse, leina, andestamise ja taas püsti tõusmiseni. „Me ei vaja elus palju, õigemini vaid üht – puudutust. See on see, mis ühendab, lohutab ja annab jõudu edasi liikuda,“ sõnastab ta õhtu kandva idee.

Kaunis tervik sünnib detailidest

Sündmuse ruumilise ja visuaalse lahenduse eest vastutas vabatahtlik **Karina Pint**, kelle roll oli kujundada terviklik atmosfäär nii aulas kui ka kät-

108. aastapäeva kogukonna jõul

lemisalal ning luua läbimõeldud lauakaunistused.

Ta toob esile, et tööjaotus oli selgelt paika pandud ning põhines varasemal koostöökogemusel. „Oleme oma tiimiga teinud palju projekte – rabakontserte, jõuluüritusi ja teisi kogukonnasündmusi. Aja jooksul on välja kujunenud igaühe tugevused ning minu vastutada on jäänud kujundus ja kaunistamine,“ selgitab Karina.

Suurimaks väljakutseks kujunes napp ajaraam – peoni oli jäänud vaid üks kuu – ning piiratud eelarve. „Kui aega ja ressursse on vähe, tuleb leida lahendused olemasolevate vahendite piires,“ ütleb Karina. Ta kasutas varasemate sündmuste dekoratsioone, täiendas neid uute elementidega ning pühendas õhtutunde meisterdamisele ja detailide läbimõtlemisele. Eesmärk oli siduda suur koolihoone ruum ühtseks tervikuks, kus iga de-

tail toetaks õhtu meeleolu. Kui peo üldine stiil ja tonaalsus said paika, sai ka lilleseadja luua kompositsioonid, mis haakusid kujundusliku kontseptsiooniga.

Peoõhtul andis tehtud töö viljakuse tunde eelkõige osalejate rohkus. „Kui nägin, kui palju inimesi tuli osa saada, sain aru, et see õhtu oli oluline kogu kogukonnale,“ meenutab ta. Hiljem, sündmusest tehtud fotosid vaadates, avanes Karinale tervikpilt: „Tänu fotograafi jäädvustustele nägin, kui hästi kõik omavahel sobitus – muusika, valgus, ruum, esinejad ja külalised.“

Karina kinnitab, et on valmis ka tulevikus sarnastes ettevõtmistes kaasa lööma. Tema sõnul on meeskonna tugevuseks ühtehoidmine ja vastastikune toetus. „Kõik tegid oma tööd südamega ning kui keegi hätta jäi, oldi kohe abiks. Selline

koostöö annab julguse võtta vastu ka järgmisi väljakutseid.“

Vabatahtlikkus kui kogukonna süda

Tunnustusõhtul astus lavale üle 140 esineja ning korraldusse panustas enam kui 30 inimest. Hoolimata sellest, et kõik soovijad saali ei mahtunud, näitas suur huvi, et sündmus oli kogukonnale oluline.

Kairis Kontuse sõnul ei ole ühegi sündmuse eesmärk kõigile meeldida, kuid oluline on pakkuda puudutust neile, kes seda vajavad. Vabatahtlike rolli peab ta hindamatuks. Üks varasem tagasiside tiimiliikmelt on talle eriti meelde jäänud: „Olen aastaid Kohilas elanud, aga tunnen, et mind ja minu perekonda on siia kogukonda päriselt vastu võetud.“ See mõte kinnitas veel kord, kui oluline

on sündmusi korraldada koos kogukonnaga – mitte nii, et keegi teeb kellelegi, vaid nii, et teeme ühiselt midagi, mis on meie kõigi jaoks.

Suur tänu kogu meeskonnale ja nende abilis-tele. Aastapäeva tunnustusõhtu korraldusmeeskonda kuulusid: Agnes Kroon, Eva Lillemaa, Ingrid Raudsepp, Maris Reinumäe, Merle Beljäev, Mihkel Juhkam, Anneli Vebus, Karina Pint, Kristi Sarapuu, Küllike Veski ja Marianne Roosimägi. „Kõik tegid oma asja südamega ja kus keegi hätta jäi, siis oldi kohe abiks. Keegi ei lugenud töö- ega unetunde,“ on Kairis tänulik.

Vaata rohkem fotosid Kohila valla FB lehelt: Albumid – EV 108 tänapidu Kohila Gümnaasiumis.

Merle Beljäev

RUBRIIK: KOHILA VALLA ASUMID

Adila ajaoost

On külasid, mis tekivad ja hääbuvad ajapikku ilma suurema jäljeta. On ka paiku, mille minevik ulatub sajandite taha ning peegeldab laiemalt kogu maa ajalugu. Adila on üks neist.

Aastal 1241, kui Taani võim oma valduseid üles tähendas, oli selles kandis kirjas Kootja küla (Koti) suurusega 11 adramaad. Samas loetelus seisis ka 15-adralised Pühali (Pyol) ja Oru (Orgiøl) põliskülad.

Koodja-Kootja küla püsis kaardil veel 1871. aastal. Siis tuli mõis ja tõmbas joone alla. 19. sajandi lõpul hävitas Adila mõis vana küla – see peegeldab ajastu paratamatust: talumaade koondumist, võimusuhte muutumist ning maastiku ümberkujundamist.

Esmamainimine ja maa-alune tee

Kirjalikesse allikatesse ilmus Adila nimi 1290. aastal. On teade keskajal rajati Adila juurde kloostrihooned ning viie miili pikkune maa-alune käik Hageri kirikuni. On see legend? Võimalik. Kuid 19. sajandi alguses ehitatud härrastemaja varemetes leiduvad müürikatked, mis näivad olevat märksa varasemad.

15. sajandil kuulus Adila ala Lytelide suguvõsale. Veel 1500. aastal oli omanikuks Johann von Lytell. Mõis rajati enne Liivi sõda, Kasari jõe lähedale, Koti-Koodja-Kootja põliskülalt põhja poole. Rootsi ajal oli see üks Hageri kihelkonna mõisaid – strateegiline ja majanduslik tugipunkt keset viljakaid maid ja soiseid alasid.

16. sajandil oli Adila mõis Johann von Risbiteri valduses. 1586. aasta revisjoni kohaselt oli Heinrich von Risbiteri Adila (Adell) mõisa all 23 adratalu kahes külas – Koodjal (Koydill) ja Katkutagusel (Kattentack). Viimane nimi kõlab kui hoiatus: madal, soine paik, soomülgas, kus elu nõudis visadust.

Samas revisjonis on Pühali (Pigall) ja Oru (Oryell) märgitud talukohtadena – külad, mis 1241. aastal olid veel 15-adralised põliskülad, olid nüüd taandunud väiksemateks asustusüksusteks.

Nimede rida jätkub: Anijala (Hanejalck), Lembich, Leemeveere (Lemefer), Jaagumägi (Jackemecke). Kaks veskit – Solvi (Solwy) ja Vana-veski (Mölenstette) – kõnelevad majandusest. Need olid elu keskpunktid.

Õigused, pärand ja katk

1596. aastal anti Heinrich von Risbiterile ürikuline tõendus Adila maavalduse kuuluvuse kohta. 1663. aastal oli 7,5 adramaa suuruse Adila mõisa omanik Hans von Risbiter, kelle abielu Gertrud von Wrangelliga sidus mõisa mõjuka aadlivõrgustikuga. 1678. aastal arvati mõis päranduse hulka; 1680. aastatel, kui Rootsi riik võttis paljud aadlimõisad kroonule tagasi (nn reduktsioon), jäi Adila mõis omanike kätte.

1688. aastast kuulus mõis Heinrich von Rosenkronile, Tallinna justiitsbürgermeistrile ja raehärrale. 1690. ja 1696. aasta andmetel hõlmas 26,5 adramaaga Adila mõis Koodja (Kothiaby), Oru (Orro), Pühali (Pöhala), Laisaare, Laimeko ja Anijala (Hanegal) külasid koos hajataludega. See oli terviklik majandusruum koos põldude, metsade, soode ja inimestega.

Siis tuli 1712. aasta katk. Arvud on halastamatud: 190 talurahva liiget suri, ellu jäi 112. See oli murdepunkt – põllud jäid tühjaks, pereliinid katkesid, tööjõud kadus. 1716. aastal oli omanikuks kapten Carl Gustav von Lilienfeldt, Rosenkroni tütremees.

Adila (Mikuri) asuvat kivikalmet kaevasid arheoloogid 1921. aastal. Kaevamisi juhtis Tartu ülikooli muinasteaduse professor A. M. Tallgren

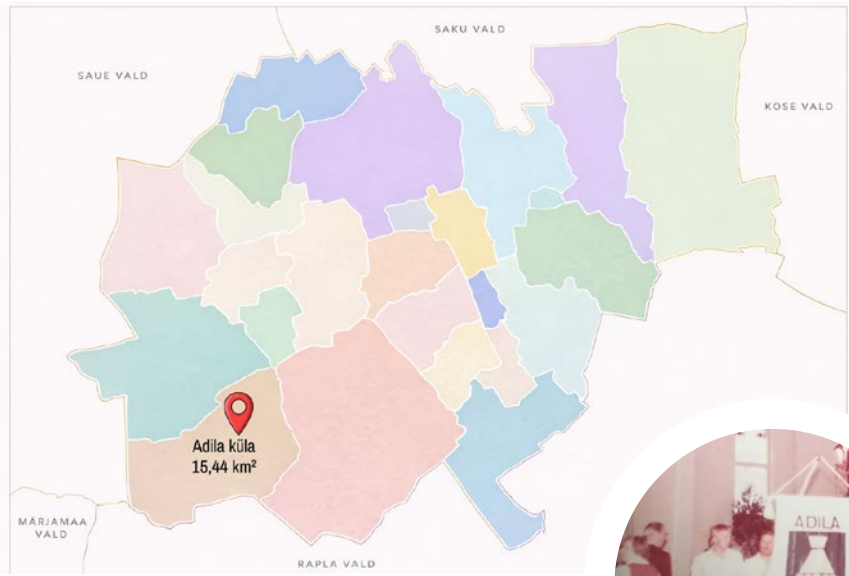

Foto paremal: 1988 aastal Hageri kihelkonnapäeval kui Adila küla vimpel sisse õnnistati

Adila mõisa peahoone. Ajalooline foto Jaan Vali kogust

(1885-1945), selles osales üliõpilasena meie hilisem juhtiv arheoloog Harri Moora (1900-1968). Kalmest ida pool Tepuse talu (praegune Kalmu talu) põllul asub viis väikeselohulist kultusekivi ja kivikalme, kust on leitud noorema rauaaja odaots.

Adila ajalugu on olnud muutlik ja

vahel karm, ent küla ise on ajas ümber kujunedes püsinud.

Adila küla elanikkond arvudes

- Elanikke kokku: 37
- Mehi: 18
- Naisi: 19
- Keskmine vanus: 44,5 aastat

Aandu küla

ADILA KÜLA

- Aespa alevik
- Angerja Küla
- Hageri alevik
- Hageri küla
- Kadaka küla
- Kohila alev
- Lohu küla
- Loone küla
- Lümandu küla
- Masti küla
- Mälvivere küla
- Pahkla küla
- Pihali küla
- Prillimäe alevik
- Pukamäe küla
- Põikma küla
- Rabivere küla
- Rootsi küla
- Salutaguse küla
- Sutlema küla
- Urge küla
- Vana-Aespa küla
- Vilivere küla

Vanuserühmad

- 0–17-aastased: 5 inimest (13,5%)
- 18–64-aastased: 23 inimest (62,2%)
- 65+ aastased: 9 inimest (24,3%)

Allikas: Hageri aja lood
Ajalookillud pani kokku Kadri Rüt-
mann, Hageri muuseumi juhataja

Nii need elud vahel lähevad: linnast tullakse maale ja lõpuks jääb maa inimese külge nii, et enam ei kujutagi teisiti ette

Igas külas on keegi, kelle poole minnakse siis, kui on vaja midagi meenutada või selgitada. Adilas on üheks selliseks inimeseks Mariann Saar. Mitte ametlikult külavanem, vaid üks neist inimestest, kes tunneb nii inimeste kui ka piirkonna lugusid ja hoolitseb selle eest, et need kaotsi ei läheks.

„Ma olen terve oma elu elanud Kohila vallas. Me tulime siia, kui ma olin üheaastane,” ütleb Mariann. „Mu vanemad elasid enne Tallinnas, aga mu kopsud olid hästi õrnod ja soovitati maale kolida. Mingit varasemat sidet selle kandiga ei olnud,” avab ta.

Adila nimi on laiem kui kaardil märgitud piirid – nii mõnigi paik, mis jääb ametlikult Pihali maadele, on kohalike jaoks ikkagi Adila. Näiteks Adila kool, mis oli küla tähtsam asutus 19-20 sajandil. Adila koolis õppis 20 õpilast ning internaat mahutas kuni 35 õpilast oli ajaloo mõttes Adila (mõisa)maadel aga struktuursete muutustega on nüüdseks nagu Pihali maa peal, aga kes teda siis Pihali kooliks kutsus, ikka Adila

Vaade Marianni koduükselt. Fotod: erakogu

omaks. Ja Mikuri talu, mis on paberite järgi justkui Adila küla talu, seisab tegelikult Pihalis. Samuti asub Adila küla märtsiküüditamise ohvrite mälestuskivi, kus on loetletud kaheksa Adila piirkonna talunime, kust elanikke Siberisse küüditati Mikuri talu maadel.

Täna tegutseb Adila-Pihali külaselts ühise nime all. „Me ei ole kuna-

gi piiri väga tunnetanud. Üritused on olnud kogu aeg koos. Kui räägitakse Adilast, siis see hõlmab ka Pihalit. Lisaks üritustele on alati meie kogukonnale olnud tähtis hoida korras mälestusmärkide ümbrus ning kogukonnale ei ole vahet kas see märk on Pihalis või Adilas” selgitab Mariann.

Lapsepõlv mõisapargis

Vastlapäev

Mariann meenutab, et tema lapsepõlves oli külaelu koondunud mõisaparki. „Kõik jaanituled ja üritused olid Adila mõisapargis. Me teadsime täpselt, milline hoone oli mis. Mõisa lagi oli veel kohati alles, sai aru, et mitmekordne hoone oli,” mäletab naine.

Hiljem, kolhoosiajal, liikus elu töökoja juurde. „Ehitati uhke töökoda ja kiik viidi mõisapargist ära. Siis hak-

kasime rohkem seal kandis koos käima,” jätkab ta.

Teismelisi oli külas toona paarikümmend. „Oli ikka palju noori. Käisime koos, liikusime talust tallu. Kadri- ja mardipäev olid oodatud sündmused,” meenutab naine ja lisab, et täna on pilt muutunud. „Talud on täidetud, aga eluviis on teistsugune. Enam ei tehta nii palju põllutööd. Käiakse hommikul tööle ja õhtul tullakse tagasi.”

Samas ei ole kogukonnatunne kadunud. „Kui sul on abi vaja, siis sa tead, kelle poole pöörduda – kellel on traktor, kelle teadmised,” ütleb ta.

Maa-alused lood

Adila maastik on karstirohke. Kevadise suurveega tekivad neelukohad ja kaovad veed. „Räägitakse, et siin on olnud mungaklooster ja kaks maa-alust käiku – üks läinud Hageri kiriku poole ja teine Sutlema mõisa suunas,” jutustab Mariann.

Arheoloogid on piirkonnas käinud, midagi on leitud, ent lõplikku kinnitust tema sõnul legendidele

pole. Ometi elavad lood edasi. Adila- Türiaugu kurisu ehk „Türi augu“ lähistel asuva silmapaistva karstinähtuse, kus neelduvad piirkonna karstiojad, kohta räägitakse, et sinna neeldus hobune. Me vahel naljatame, et kui Tuhalas tuleb allikas üles, siis Adilas neelab maa kõik alla,” jagab ta.

Ka kirikuni viinud munakivitee on vanadele kaartidele märgitud. „See on küll kinni kasvanud, aga kohati veel tuntav,” ütleb Mariann.

Marianni kodutalu kohta liigub ka oma lugu. Räägitakse, et praeguse maja asukoha lähedal oli kunagi kõrts. Dokumentidest ei leia kinni-

tust et asukoht just seal oli, aga arhiivist leidub väheseid viiteid Adila mõisa külje all tegutsevast (vähemalt 1975 aastani) Krug Risti kõrtsist, mis asus Adila lähedal teede ristumiskohas. Külarahvas räägib, et kõrtsi kaev olnud ainus, mis põua ajal vett andis. Siis tõstnud kõrtsmik vee hinna kõrgemaks kui puskari oma. Ja räägitakse, et vihased külaelanikud põletasid kõrtsi maha,” räägib ta.

Inimesed, kes on siit läinud maailma

Väikesest külast on sirgunud märkimisväärsed inimesi. Adilas on sündinud maalikunstnik **Kuno Veeber**, pedagoog **Paul Karp**, **Hans Tiismann** esimehe eestlasest misjonär ning näitleja ja leelotaja **Laine Mesikäpp**. Tõnis Ervin pikaajaline Adila koolmeister ja koorijuht. **Aarne Mesikäpp**

tuntud eesti graafik ja Eesti Kunstiakadeemia pikaajaline kõrgrüki meister.

Mariann mõtleb sageli sellele, kui palju küla lugusid on juba kadunud. „Järjest vähemaks jääb neid, kes mäletavad,” ütleb ta.

Näiteks meenub talle lapsepõlvest külas räägitud lugu mehest, kes väidetavalt pääses sõjaväest nii, et kandis naisterõivaid. „Mina mäletan seda vanemat meest, kellest räägiti. Aga järgmise põlvkonna jaoks on see lihtsalt legend,” nendib ta.

Seepärast on külaseltsi liikmed arutanud väikese kogumiku koostamist. „Need killud tuleb kokku tuua.

See side mineviku ja oleviku vahel on väga vajalik. Muidu ühel hetkel mõtleme ainult, et oleks pidanud küsima.”

Tegelikult ei seisa elu ka täna. Külalplatsil peetakse plaani laste mänguväljakut uuendada – ikka selleks, et väikestel oleks koht, kus ronida ja turnida, nii nagu ennegi on olnud. Facebooki grupis liigub info kiiresti, aga kui vaja, viiakse teade ka paberil koju kätte, sest kõik ei ela ekraanis.

„Kogukonnatunne on väga tähtis,” ütleb Mariann rahulikult. Ja ütleb seda nii, et rohkem polegi vaja midagi lisada.

Merle Beljäev

Sefiirililled Adilast – kuidas juhusest sai kutsumus

Adila külas tegutsev Sefiirikunstnik **Kadri Kaer** on looja, kelle käe all sünnivad lillelised sefiiritordid ja -kimbud. Tema teekond sefiirikunstini ei alanud aga suure plaaniga ettevõtet luua, vaid ühest väga isiklikust soovist.

„Mulle meeldib mõelda, et juhuseid pole olemas, aga sefiiri juurde jõudsin küll täitsa juhuslikult,” ütleb Kadri. „Mu abikaasa armastab sefiiri ja esimest korda läksingi sefiiritordi koolitusele just selle mõttega, et mehele ise üks ilus ja hea sefiiritort valmistada,” lisab ta.

Esimene koolitus kujunes Kadri jaoks pöördpunktiks. „Tegin esmakordselt pritstehtnikas lilli ja see oli nii lummas ja tekitas minus nii suure eduelamuse tunde.” Peagi selgus, et mitte ainult pereringis ei hinnata uut oskust. „Ka naabritele ja tuttavatele meeldis sefiir – pärast koolitust leidisin-otsisin pidevalt põhjuseid sefiirilillede tegemiseks,” ütleb Kadri. Katsetamisest sai harjumus, harjumusest rutiin ja rutiinist järk-järgult professionaalne suund.

Sefiir, mis ei ole see, mida arvate

Kadri tunnistab, et enne esimest koolitust tundis temagi vaid poeletilt tuttavat sefiiri. „Mul polnud õrna aimugi, et käsitöösefiir on palju peenem toode.”

Lisaks maitseomadustele paelub Kadrit sefiiri tehniline ja tekstuurne mitmekülgsus. Tema sõnul võimaldab sama materjal luua täiesti erineva iseloomuga tooteid. „On nii siidine, suussulav tor-disefiir lusikaga söömiseks kui ka kõvem, magus-hapu õunapüree baasil sefiir näppude vahelt söömiseks,” kirjeldab ta, rõhutades, et just see varieeruvus annab loojale suure mänguruumi nii vormi kui kasutusviisi osas.

Oma käekirja leidmine

Iga meistri loomingus saabub hetk, mil tekib äratundmine. Kadri jaoks ei tulnud see üleöö. „Tordi tegemine on tegelikult keeruline töö – vaja on luua mitte ainult ilus ja maitsev toode, vaid arvutada koguseid, arvestada kihtide seismisaega ja realiseerimistähtaega.”

Umbes poolteist aastat tagasi otsustas ta oma tegevuse ametlikuks muuta, registreeris koduköögi ja valis brändinimeks Sefiirikunstnik. „Ma ei olnud üldse kindel, et minu sefiirivai-

mustus samamoodi vastu võetakse,” meenutab ta. Sefiir on toode, mis tekitab tugevaid tundeid – on tulihingelisi armastajaid ja neid, kel varasem kogemus pole olnud hea.

Tagasiside suunas aga arengut. „Peamine kommentaar oli, et kõik on väga maitsev ja ilus, aga tõeline sefiirigurmaan tahab rohkem sefiiri.” Nii hakkas Kadri koguseid kasvatama. „Mina ei kata torti lihtsalt sefiiriga – see lillekuhi on visuaalselt ilus, aga tänu sellele saab tort eriti rohkelt sefiirine.”

Ta selgitab, et pritsitud lillede mahutiheusus erineb lihtsamatest kaunistustest: „Väiksematele tortidele suudan nii kerge vaevaga ca 800 grammi sefiiri peale mahutada.” Just kuhjaga lilleline sefiir on saanud tema kindlaks käekirjaks.

Köök kui ateljee

Kadri töötab oma koduköögis Adilas. „Ma olen hästi visuaalne inimene: vaatlen lilli ja kimpe, uurin värvide kooskõla kasvõi interjööri või tänaval. Mind lummas värvide mäng.”

Ta ei kopeeri teiste loomingut ega korda iseennast. „Ma ei tee kunagi kahte täpselt samasugust torti või kimpu.” Ka värvid sünnivad isikliku retseptina: „Peaaegu kunagi ei kasuta ma toiduvärve otse purgist – kõik värvid segan ma ise kokku, et saavutada just soovitud peened nüansid.”

Detailirohkus tähendab ajamahukust. „Keerukamate tortide kaunistamine võtab 2–3 tundi, lisaks eeltööd, kuivamisajad ja säilitamise arvestus. Sefiiri suurim vaenlane on niiskus,” rõhutab ta.

Kimpude puhul võib niiske augustiõhk pikendada lillede kuivamist kuni viie päevani. Iga etapp – pritsimine, kuivatamine, suhkrukiht, konstruktsioon, kompositsioon, pakendamine – nõuab täpsust ja kannatlikkust.

Julgus ja vastutus

Katsetamine on osa loomingust, kuid graafik seab piirid. Kadri täiendab end järjepidevalt – hiljuti õppis ta Berliinis võikreemi lillede tehnikaid ning osales korrustordi meistriklassis. „Ma püüan end mugavustsoonist välja suruda – on vaja näha erinevaid võimalusi ja perspektiive,” lausub naine.

Loomingulist „lukku” ta ei usu. „Kõikidele probleemidele on lahendus – ma olen kõik need ämbrid läbi

Sefiirikunstnik Kadri. Foto: Tiina Kõrtsini

kolistanud ja alati leidub mingi lahendus,” on Kadri kindel.

Kõige julgem tellimus oli pulmatort, millest mitmed meistrid olid keeldunud: siidine toorjuustutort siidise sefiirilillelise kattega, mis tuli päev varem valmis teha. „Esimene mõte on, et sellisel tordil pole ju tekstuuri ja sefiiri suurim vaenlane on niiskus. Lahenduseks sai krõbe küpsisepõhi, hapukas laim, vähemagus valge šokolaadi ganache ja pruudi soovitud toonides sefiirililled. Lausa eraldi helistati ja tänati,” meenutab Kadri.

Kui keegi ütleb, et sefiiri on kahju süüa, vastab Kadri naerdes, et tegu on ikkagi komplimentiga. „Kõigepealt süüakse silmadega ja siis juba teiste meeltega,” ütleb Kadri.

Väike kogukond, suured suhted

Tallinnas Mustamäel kasvanud ja viis aastat Berliinis elanud Kadri kolis perega teadlikult Adilasse. „Siin on suurepärane elada,” ütleb naine. Kogukond on tema sõnul olnud toetav. „Mul on mitmeid väga toreid püsikliente, kes mind lahkelt ka kaugele edasi soovitanud on,” jagab Kadri. Kohalikud jõuavad ka tema koolitustele nii Tallinnas kui Tartus.

„Kindlasti on kogukonna toetus oluline – see on nagu auasi. Mina esindan enda piirkonda ja täpselt sa-

Häeri Haridusseltsi 25 sünnipäevaks valminud sefiirililled

mamoodi, kui piirkond valib mind ennast esindama,” lisab ta. Märtsis 2026 tutvustab Kadri koos teiste Raplamaa ettevõtjatega oma loomingut Tallinna T1 keskuses toimuvall messil.

Üksinda, aga mitte ükski

Suurim väljakutse on aeg. „Ma tegutsen laias laastus üksinda – mina olen

see, kes tegeleb tellimustega, tellib tooraine, planeerib koolitusi, tegeleb turunduse ja ettevalmistava raamatupidamisega,” selgitab ta.

Graafik on tihe ning spontaanseid tellimusi ei saa enam alati vastu võtta. „Äri muutub, kasvab – ma otsin veel enda kohta selles süsteemis,” nendib naine. Ka pere – kaks väikest last – seab oma rütmi. Ta on mõelnud abi kaasamisele, ent väärtustab personaalset lähene-mist. „Ma siiralt usun, et turul on ka selliseid tegijaid vaja,” leiab ta.

Kadri usub elukestvasse õppes- se ning jätkab nii loomist kui õpetamist. „Ettevõtja pole lihtne olla, aga see on väljakutseid ja elamusi pakkuv teekond – küllap on see ka põhjus, mis mind Sefiirikunstnikuks olemise juures nii paelub,” mõtiskleb naine. Kadri sõnul on sefiir Eestis justkui uuele ringile tulemas. „Eks iga unustatud vana on ühel hetkel jälle uus – tundub, et Eestis on sefiir n-ö tagasi tulemas, saab uue hingamise,” lisab ta lõpetuseks. Seda kinnitab tõsiasi, et tellimusi jagub ning ka koolitused on välja müüdnud.

Merle Beljäev

Maaparandussüsteemi eesvoolude hooldamine aitab ennetada üleujutusi ja hoida loodust

Eesvoolude õigeaegne ja läbimõeldud hooldamine on oluline nii maaparandussüsteemide toimimise kui ka looduskeskonna hoidmise seisukohalt. LIFE WetEST projekti partnerid Keskkonnaamet ning Maa- ja Ruumiamet tulevad maaomanikele meelde, et kinnistul asuvate maaparandussüsteemide hooldamine on maaomaniku kohustus ja seda tuleb teha vastutustundlikult ning kehtivaid nõudeid järgides.

Miks on eesvoolude hooldamine oluline?

Maaparandussüsteemid on maakasutajale väärtuslikud – need aitavad hoida põllud haritavad ja metsad majandatavad erinevates ilmastikuoludes. Eesvoolud – nagu peakraavid ja süvendatud jõelõigud – on kuivendusvõrgu põhiveejuhthmed, mis koguvad kraavide ja drenidest tulev liigvee ning suunavad selle edasi suurematesse veekogudesse. Aja jooksul võivad setted, liigne taimestik ja muud takistused eesvoolude läbilaskevõimet vähendada, mis tõstab veetaset ja suurendab üleujutuste ohtu nii oma kui ka naaberkiinnistustel.

Millised on peamised hoiutööd?

- Setete ja voolutakistuste (sh koprapaisude) eemaldamine;
- nõlvade niitmine;
- puittaimestiku raie,
- suudmete ja truupide korrastamine;
- keskkonnakaitseks vajalike rajatiste ehitamine.

Setete eemaldamisest tuleb teavitada Maa- ja Ruumiametit ning Keskkonnaametiit, kui eesvool kattub veeseaduse alusel määratud pinnaveekogumiga või paikneb kaitsealal. Seda, kas tegemist on pinnaveekogumiga, on võimalik järele vaadata Keskkonnaportaali kaardirakendusest või vajadusel pöörduda Keskkonnaameti poole.

Hooldamise põhimõte: „mida vähem, seda parem“

Eesvoolu tuleks hooldada täpselt nii palju, kui on maaparandussüsteemi toimimiseks vajalik. Nii häiritakse võimalikult vähe kujunenud elupaiku ja veekeskonda.

- Tööde planeerimisel soovitakse:
- Teha hooldustöid madalvee ajal ja lühikeste lõikude kaupa – nii saab loodus paremini taastuda.
 - Teha puittaimestiku raie ning raiejäätmete eemaldamine juuli keskpaigast märtsi lõpuni.
 - Säilitada kaldapuistut, eriti lõunakaldal, et aidata reguleerida vee temperatuuri. Samas on oluline, et puude juured ei ummistaks drenaažisuidmeid, mistõttu tuleb nende ümbrus jätta puudevabaks.
 - Arvestada lõhejõgedega ning vältida töid kudemisajal (septembrist mai lõpuni).
- Kudemis- ja elupaigad on ära toodud Keskkonnaportaali kaardirakenduses <https://register.keskkonnaportaali.ee/register/f5e66752-7642-4a8b-a6b7-3eba770dea81>.

Kust saab lisainfot?

Keskkonnaamet on koostanud juhised keskkonda säästvate võtete kohta eesvoolude hooldamisel. Need leiab Keskkonnaameti kodulehelt veemajanduskava alajaotusest.

Maaparandussüsteemide paiknemist saab vaadata Maa- ja Ruumiameti kaardirakendusest.

Lääne-Eesti vete terviseks!

Küsimuste korral pöörduge Maa- ja Ruumiameti poole:

Tiina Tubli

E-post: tiina.tubli@maaruum.ee

Tel: 5623 3946

Riigiinfo telefonile

1247

anna teada:

- reostusest ja keskkonnarikkumisest;
- abitust metsloomast;
- riigimaanteel hukkunud metsloomast.

Kinnistusesene torustik ja veekvaliteet – vastutus ja riskid, mida koduomanikud tihti alahindavad

Joogivee kvaliteedist rääkides eeldame sageli, et vastutus lasub täielikult vee-ettevõttel. Tegelikult sõltub aga puhta vee jõudmine kodude kraanidesse nii vee-ettevõttest kui ka kinnistuomanikust. Vee-ettevõtte tagab nõuetele vastava joogivee ja toimiva teenuse kuni liitumispunktini, kinnistuomanik hoolitseb aga selle eest, et sama kvaliteet säiliks ka hoonetorustikus ja jõuaks kraanidesse. Just kinnistusesene torustik on see lüli, mis jääb tihti tähelepanuta, kuid võib oluliselt mõjutada nii vee kvaliteeti kraanis kui ka kogu piirkonna veevarustuse toimimist.

Kus jookseb piir vee-ettevõtte ja kinnistuomaniku vastutuse vahel?

Vee-ettevõtte vastutab joogivee kvaliteedi ja teenuse toimimise eest kuni kinnistu veevõrguga liitumispunktini – see hõlmab näiteks veetöötlust, kvaliteedikontrolli ja torustiku korrashoidu. Liitumispunkt on seaduse ja liitumislepingu alusel määratud piir ühisveevärgi ja kinnistu veevärgi vahel. See asub üldjuhul avalikul maal kinnistu piiril, kuid kui seda ei ole tehnilistel või muudel põhjendatud põhjustel võimalik sinna määrata, võib liitumispunkt paikneda ka muus poolte kokkulepitud asukohas.

Liitumispunktist edasine (näiteks kinnistu- või hoonesisene torustik, kraanid ja ventiilid jms) on aga juba kinnistuomaniku või korteriühistu vastutus. Kui selles süsteemis tekib rike, lekked või kvaliteediprobleemid, siis ei ole nende põhjus enam veevärgi hallatavas osas.

See vastutuse piir on juriidiliselt selge, kuid praktikas ei ole see teadmine alati kinnistuomanikeni jõudnud. Sageli eeldatakse, et vee kvaliteedi muutus või torurike on alati seotud veevärgiga, kuigi tegelik põhjus peitub hoopis hoonetorustikus. Seega, vee kvaliteet ei sõltu ainult sellest, kui hästi on veetöötlus tehtud. Sama oluline on see, kui hästi on hooldatud torustik kinnistul.

Kui kinnistusesene torustiku halb seisukord või hooletu hooldamine põhjustab kahju teistele tarbijatele või ühisveevärgile, võib kinnistuomanikul tekkida ka kahju hüvitamise kohustus. Seetõttu on torustiku korrashoid lisaks mugavusele oluline ka vastutuse ja riskide ennetamise seisukohalt.

Kuidas kinnistusesene torustik võib vee kvaliteeti mõjutada?

Isegi siis, kui vee-ettevõtte tarnib nõuetele vastavat joogivett, võib vee kvaliteet kraanis muutuda just kinnistul paikneva torustiku tõttu. Levinumad probleemid on:

- Vee maitse ja lõhna muutused – vana- või korrodeerunud torud võivad anda veele metallimaitse või ebameeldiva lõhna.
- Hägusus ja setted – torustiku sisepindade kulumine võib põhjustada roosteosakesi või muid setteid kraanivees.
- Mikrobioloogilised riskid – harva kasutatavad torulõigud või pikad seisuperioodid loovad tingimused mikroorganismide arenguks.
- Surve kõikumine – varjatud lekked või ummistused mõjutavad nii veerõhku kui ka torustiku töökindlust, lisaks võib see kaasa tuua ajutisi teenuse katkestusi, seadmete rikkeid ning suurendada avariide riski.

Need probleemid esinevad sagedamini vanemates hoonetes, kus torustikku pole pikka aega uuendatud või hooldatud. Samas võivad need tekkida ka uuemates majades, kui süsteemi ei kasutata või

hooldata õigesti.

Tabivere juhtum – ühe maja rike, laiemad tagajärjed

Aasta alguses Tabiveres aset leidnud juhtum, kus ühes kortermajas purunenud toru jättis suure osa alevikust vee- ja on kõnekas näide kinnistusesene torustiku mõjust. Rike ei olnud veevärgi torustikus, vaid kinnistul, kuid selle tagajärjed ulatusid märksa kaugemale – häiritud oli nii piirkonna kodude kui ka avalike asutuste veevarustus.

See on hea meeldetuletus, et kinnistusesene torustik ei ole ainult oma maja asi. Teatud olukordades võib selle seisukord mõjutada ka teisi tarbijaid ning kogu piirkonna veeteenuse toimimist.

Mida saab kinnistuomanik ise ära teha?

Kinnistusesene torustiku probleemid ei teki tavaliselt üleöö. Enamasti on need pikaajalise kulumise ja vähese tähelepanu tulemus. Teadlik tegutsemine aitab ennetada nii veekvaliteedi probleeme kui ka ootamatuid katkestusi.

1. Oma ülevaadet torustiku seisukorrast
Selgita välja, millal torustik on paigaldatud või viimati uuendatud. Vanemates hoonetes võib torustik olla aastakümneid vana ning vajada järkjärgulist väljavahetamist.

2. Reageeri riketele kiiresti

Niiskujäljed, rooste, tilkumine, ebavalised helid või surve kõikumine on märgid, et süsteem vajab tähelepanu. Varajane sekkumine on alati odavam kui ulatuslik remont.

3. Väldi seisvat vett

Kui kinnistut kasutatakse harva (nt suvilad, tühjad korterid), tasub torustikku perioodiliselt läbi loputada. See aitab säilitada vee kvaliteeti.

4. Hoolitse torude isolatsiooni eest

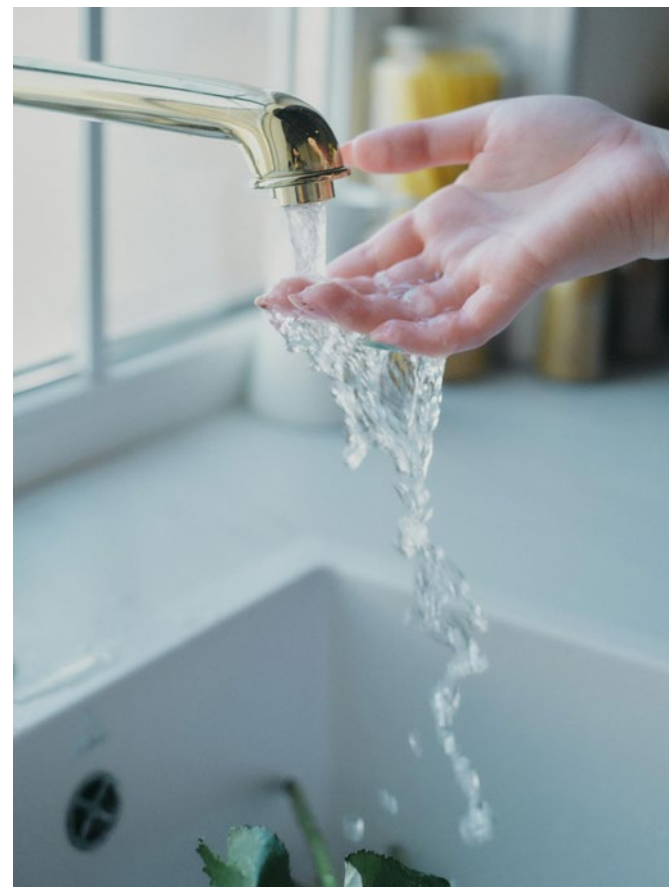
Talveperioodil on oluline, et torud oleksid külmumise eest kaitstud. Külmunud toru ei tähenda ainult veekatkestust – see võib põhjustada ka tõsiseid veekahjusid.

5. Kaasa spetsialist ja planeeri uuendusi

Kui tekib kahtlus torustiku seisukorra osas, tasub konsulteerida spetsialistiga. Professionaalne hinnang aitab otsustada, kas piisab torustiku hooldusest või on vajalik suurem uuendus. Kui hoones on plaanis renoveerimistööd, on mõistlik hinnata ka kinnistut teenindava vee- ja kanalisatsioonitorustiku seisukorda ning vajadusel rekonstrueerida taristu kuni liitumispunktideni. Planeeritud uuendamine on üldjuhul kuluefektiivsem kui hilisemate lekete, avariide ja veekahjude tagajärgede likvideerimine.

6. Tee koostööd kohaliku vee-ettevõttega

Kui märkad vee kvaliteedi muutust või rõhuprobleemi, tasub sellest teada anda oma veeteenuse pakkujale. Sageli aitab info vahetamine kiiresti välja selgitada, kas põhjus on avalikus võrgus või kinnistu torustikus.

Koduomanikule annab teadmine, kus vastutus algab ja lõpeb, parema kontrolli riskide üle ning aitab vältida tõsiseid probleeme – olgu selleks veekatkestus, veekahju või kvaliteediga seotud kaebused. Kortermajades on kinnistusesene torustik kõigi ühine vastutus. Torustiku seisukord mõjutab kõiki elanikke ning selle hooldus ja uuendamine tuleks planeerida osana maja pikaajalisest korrashoiust. Regulaarsed tehnilised ülevaatused, investeringute planeerimine ja elanike teavitamine aitavad ennetada suuremaid rikkeid.

Kokkuvõte: veekvaliteet on ühine vastutus

Joogivee hea kvaliteet ja varustuskindlus on veevärgi ja kinnistuomaniku koostöö tulemus. Vee-ettevõtte tagab puhta ja nõuetele vastava vee kuni kinnistu piirini. Sealt edasi sõltub aga vee kvaliteet ja torustiku töökindlus juba kinnistuomaniku teadlikkusest ja hoolet.

Selline vastutuse jaotus on paika pandud ka ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni seaduses, joogivee kvaliteedinõudeid reguleerivates õigusaktides ning vee-ettevõtja ja kliendi vahelises teenuslepingus.

Marit Karjus

kommunikatsioonijuht

tel +372 515 5093

e-post marit.karjus@evel.ee

koduleht www.evel.ee

NB! Tiheasustusaladel, kus on olemas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni trassid, on majaomanikul ühistrassidega liitumine **kohustuslik**.

Kohila vallas ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise kohta saab täpsemat infot küsida ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni teenust pakkuvast ettevõttest **OÜ Kohila Maja** (aadress: Kuusiku tn 15, Kohila, 79805 Rapla maakond; tel: 5847 0685; e-post: kohilamaja@kohilamaja.ee).

Hajaasustuse programmi 2026. aasta taotlusvoor

Hajaasustuse programmi 2026. aasta taotlusvoor on avatud kuni 2. aprillini 2026. Täpsem info veebilehel www.rtk.ee/meede-hajaasustuse-programm.

Hajaasustuse programmi eesmärgiks on tagada hajaasustusega maapiirkondades elavatele peredele head elutingimused ja seeläbi aidata kaasa elanike arvu püsimisele neis piirkondades.

Toetatavad tegevused:

- Majapidamises joogivee kättesaadavuse tagamine;
- elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimist tagava süsteemi rajamine;
- aastaringset ligipääsetava juurdepääsutee rajamine;
- leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamine (tingimusel, et majapidamine ei ole liitunud elektrivõrguga).

Programmi tingimused:

- Taotleja alaline elukoht on taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist hajaasustusega maa-piirkonnas asuv majapidamine.
- Taotleja elukoht on rahvastikuregistri andmete kohaselt katkematult taotluse esitamise aasta 1. jaanuarist majapidamine, millele projektiga toetust taotletakse.
- Taotlejal ei tohi olla riiklike maksude osas maksuvõlga, välja arvatud juhul, kui see on ajatatud.
- Taotluse esitamise päeval peab eelmise toetuse kasutamise aruanne olema kohaliku omavalitsuse poolt kinnitatud.
- Projekti ajalise kestuse arvestus algab toetuslepingu sõlmimisest ning projekti elluviimine peab olema lõppenud 31. oktoobriks 2027.
- Ühele majapidamisele on maksimaalne toetus kuni 6500 eurot.
- Toetus moodustab kuni 67% projekti abi-

- kõlblikest kuludest.
- Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peavad kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.
- Iga valdkonna jaoks võib programmi toetust saada üks kord 6 (kuue) kalendriaasta jooksul.
- Programmist eraldatud toetuseks loetakse ka viiel eelneval kalendriaastal programmist saadud toetuse summat. Kui taotleja on aastatel 2021–2025 hajaasustuse programmist juba toetust saanud, arvestatakse varasem toetussumma toetuse piirmäära sisse.
- Taotlust koos lisadokumentidega saab esitada Kohila vallavalitsusele (aadress Vabaduse tn 1, Kohila alev, Kohila vald; e-post: vallavalitsus@kohila.ee) 2. veebruarist – 2. aprillini 2026.
- Toid tohib alustada alles pärast seda, kui projekti osas on tehtud rahastamisotsus ja toetuse saaja on vallavalitsusega sõlminud kirjaliku toetuslepingu.
- Vajadusel konsulteerige vallavalitsuse keskkonnanõunikuga (Siiri Treimann; e-post: siiri.treimann@kohila.ee; tel 5556 0084).
- Taotlemiseks vajalikud dokumendid ja taotlusvormid leiate RTK veebilehel <https://www.rtk.ee/meede-hajaasustuse-programm>; Meede: Hajaasustuse programm | Riigi Tugiteenuste Keskus (rtk.ee). Toetuse ja omafinantseeringu summa arvestamiseks kasuta arvutamise abimeest.

Kohila vallas eelistatud sihtrühmad ja tegevusvaldkonnad

Toetuste andmisel eelistatud sihtrühmad on järgmised:

1. Majapidamine, kus elavad lapsed (lastega pere);
 2. majapidamine, kus elab isik, kellel on sotsiaalkindlustusamet tuvastanud puude, puuetega inimeste sotsiaaltoetuse seaduse tähenduses.
- Toetuse andmisel toetatavate valdkondade prioriteetsus on järgmine:
1. Veevarustussüsteemid;
 2. kanalisatsioonisüsteemid.

Toidu koht on kõhus, mitte prügikastis!

Keskmiselt viskab üks Eesti leibkond aastas ära 63 kg söödavat toitu. See on rahaliselt umbes 290 eurot aastas.

Mida saad Sina teha, et toidujäätmeid vähendada?

Planeeri!

- Planeeri menüü ehk portsjonid ja toidukorrad ette. Planeeri teadlikult menüüüses selliseid toite, kus kasutad võimalikult palju kappides leiduvat ära, et vältida jäätmete teket.
- Tee enne poodi minemist menüü järgi ostunimekiri arvestades, milliseid koguseid toitu vajad ja millised toiduained on kodus juba olemas. Ära mine poodi naljasena ega lase end ahvatleda suurtel pakidel ja pakkumistel. Osta ainult vajalik kogus, võimalusel osta toiduaineid lahtiselt oma korduskasutatavasse karpi vajalikus koguses. Nii säästad toitu, aega, raha ja keskkonda!
- Ole leidlik toiduainete ja toidu ülejääkide kasutamisel, arvestades seejuures toiduohutusega. Valmista näiteks pruunidest banaanidest kooki või smuutit, kasuta üleliigset/kuivanud saia kotlettide valmistamisel, valmista seisma jäänud kõõgiljadest suppe.

Jälgi kuupäevi!

- Tee vahet märgetal „kõlblik kuni“ ja „parim enne“. Märgetal „kõlblik kuni“ ehk tarvitamise tähtpäeva kasutatakse kiiresti rikevatel toitudel. See tähistab kuupäeva, milleni võib toitu ohutult süüa. Tarbi toit enne „kõlblik kuni“ kuupäeva möödumist! „Parim enne“ tähistab kuupäeva, milleni säilib toote nõueteko-

hane kvaliteet. Toiduaineid on ohutu tarbida ka mõnda aega pärast „parim enne“ kuupäeva möödumist, kuid enne tarbimist vaatlle, nuusuta ja maitse.

- Jälgi pakendite märgitud kuupäevi ja paiguta toiduained kapis ümber – tõsta uuemad tooted külmikus või kapis tahapoole ja vanemad ettepoole, et vältida toiduainete riknemist, enne kui neid kasutada jõuad.

Säilita!

- Säilita toitu nõuetekohaselt – vaata pakenditelt toidu säilitamisjuhiseid ning hoia külmiku temperatuur vahemikus 1–4 °C ja sügavkülmiku temperatuur –18 °C juures.
 - Kasuta toidu säilitamiseks külmutamist või kuivatamist. Hea mõte on külmutada toitu eraldi portsjonitena ja märgistada need vastavalt.
- #### Anna teine võimalus!
- Jaga üleliigset toitu sõprade, kolleegide või naabritega! Samuti jagage omavahel nippe toiduraiskamise vältimiseks.
 - Küsi kohvikus või restoranis järelejäänud toit endaga kaasa. Nii saad seda süüa hiljem kodus.
 - Vali poes ja turul julgelt ebastandardse välimusega puu- ja köögivilju – need on täiesti söödavad ja toitvad ning saad ära kasutada allahindlusi või muid kampaaniad.

Ära pinguta üle!

- Töökoha või kooli sööklas ära tõsta roh-

Üks halb näide jäätmete liigiti kogumisest: Kohila alevis Jaama tänaval olev paber ja papp konteinerisse on pandud toidujäätmeid. Konteineri sisu on rikutud ning konteinerisse juba kogutud paber ja papp pakendeid enam ringlusesse suunata ei saa.

Kuidas see mõjutab Kohila valla elanikke? Konteineri tühendamise seaduse kohaselt maksab maksumaksja ehk Kohila valla elanik. Kogume jäätmed liigiti ja austame toitu jäätitult!

- kem toitu, kui jaksad ära süüa. Mõtle ka kohvikus või restoranis enne toidu tellimist, kui palju jõuad süüa. Võid proovida eelroa ja pearoa tellimise asemel kahe eelroa söömist.
- Kasuta väiksemaid taldrikuid nii sa ei tõsta taldrikule rohkem toitu, kui ära süüa jaksad.
- Rootsi lauas võta väiksem taldrik, et vältida üleliigsete toidukoguste taldrikule tõstmist. Vajadusel saad toitu juurde tõsta.
- Kui siiski tekib toidujäätmeid, ära viska neid segaolmejäätmete hulka ega avalikus kasutamiseks mõeldud pakendi konteinerisse, vaid kogu liigiti ja komposti ise või viska biojäätmete konteinerisse.

Liis Saar
jäätmespetsialist

Eesti Ornitoloogiaühing palub teada anda saabuvatest rändlindudest

Nagu igal kevadel, palub Eesti Ornitoloogiaühing ka tänavu inimestel teada anda saabunud rändlindudest. Täna kuni mai lõpuni on oodatud teated näiteks kiivitaja, linavästriku, valge-toonekure, ööbiku ja loomulikult ka kõigi teiste rändlindude saabumise kohta.

Rändlindude saabumisest saab iga huviline teatada kuni mai lõpuni. Vajalik on üles märkida vaatluse kuupäev ja kellaaeg, täpne asukoht, nähtud liigid, isendite arv ja tegevus. Oluline on, et vaatleja oleks täiesti kindel, mis liiki lindu ta nägi.

Vaatlusandmed tuleb sisestada rakenduses PlutoF GO või töölaual PlutoF, kust need jõuavad avalikku portaali elurikkus.ee. Täpse vaatluste tegemise juhendi leiab ornitoloogiaühingu kodulehelt eoy.ee/fenovaatlused.

Ornitofenoloogiliste vaatluste koordinaatori **Tarvo Valkeri** sõnul on karge talve järel meid ootamas kindlasti väga põnev linnukevad. “Lõppev talv on olnud just püsivate külmakraadide poolest väga tähelepanuväärne. Viimase veerandsajandi jooksul on niivõrd pikalt püsivad miinuskraade esinenud vaid ühe korra,” lausub Valke.

“Peag jõuavad meile esimesed kiivitajad, põldlöökesed, halhane ja teised varakevadised rändlinnud. Arvukam rändlindude saabumine algab märtsi keskpaigast, kuid mõned Aafrikas või Kagu-Aasias talvitavad kevadekuulutajad jõuavad meile alles mais,” andis Valke vihjeid vaatlejatele.

Valkeri sõnutsi on vabatahtlikel vaatlejatel oluline roll fenoloogiliste andmete täiendamisel: “Rändlindude fenoloogia muutuste jälgimisse annavad märkimisväärse panuse just harrastusvaatlejad, kes oma vaatlused andmebaasi talletavad.”

Eesti Ornitoloogiaühing kogub ornitofenoloogilisi vaatlusi alates 1922. aastast. Eesmärk on koguda andmestikku esimeste saabunud rändlindude saabumisaegade kohta.

Tarvo Valke
Ornitofenoloogiliste vaatluste koordinaator
feno@eoy.ee
Tel 5393 2684
eoy.ee

Kiisa jäätmepunkti saavad jäätmeid ära viia ka Kohila valla elanikud

Alates 1. aprillist 2026 on Kiisa jäätmepunkti (Pargi tn 1, Kiisa alevik) uueks halduriks Aktsiaselts Tallinna Jäätmete Taaskasutuskeskus. Tegemist on muudatusega, mis toob kaasa nii hinnakirja kui ka jäätmete vastuvõtu tingimuste muutumise. Kiisa jäätmepunkti peamine muudatus on see, et edaspidi on see avatud ainult operaatori kohaloleku ajal: K–R 12–19 ja L–P 11–18. Samuti hakkavad kehtima hinnad lehtklaasi-, plasti- ja ohtlike jäätmete vastuvõtule vastavalt hinnakirjale.

Kiisa jäätmepunkt avati 2019. aastal algselt iseteeninduslikuna ja ööpäevaringselt avatuna. Hiljem lisandusid operaatorid ning lahtiolekuajad vähenesid, kuid vaatamata sellele on just neil aegadel, mil operaatorit kohapeal ei ole, esinenud palju rikkumisi – konteineritesse visatakse mittesobivaid jäätmeid, ei järgita juhiseid ning taaskasutuspunktidesse tuuakse esemeid, mis sinna ei kuulu. Operaator saab jäätmeid kohapeal kontrollida ja külastajaid juhendada. Edaspidi kontrollitakse ka jäätmepunkti külastajate sissekirjutust ning jäätmete üleandmine toimub vastavalt hinnakirjale.

Kiisa jäätmepunkti saab tasuta ära anda:

- Heas korras elektroonikajäätmeid (pliidid, pesumasinad, külmikud, arvutid, printerid, telerid);
- puhta ja terve väiksema mööbli (toolid, tumbad, diivanilauad, TV-alused, riulid, peeglid, nagid);
- asjatult seisvaid asju, mis on terved ja puhtad (riided, jalatsid, raamatud, nõud, mänguasjad, sisustuselemendid, väiksem kodutehnika).

Liis Saar
jäätmespetsialist

Püha Mäe isade klooster toob Athose pärimuse Hageri lähistele

Hageri lähistel Pihali külas on alustanud tegevust uus õigeusu mungaklooster – Püha Mäe isade klooster. Tegemist on olulise sammuga Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku (EAÖK) kloostrielu taastamisel, sest pärast kiriku autonoomia taastamist 1996. aastal ei kuulunud EAÖK-le ühtegi kloostrit.

Kloostri rajamist eest vedanud piiskop Damaskinos rõhutab, et kloostriid on kirikuelu jaoks vältimatult vajalikud. „Kui Eesti Apostlik-Õigeusu Kiriku autonoomia 1996. aastal taastati, ei olnud kirikul enam ühtegi kloostrit – ajaloolised Kuremäe (Pühtitsa) ja Petseri kloostrid alluvad praegu Moskva patriarhaadile ja Petseri muidugi asub Venemaa piiride sees,“ selgitab ta.

Tema sõnul on metropoliit Stefanuse üks pikaajaseid soove olnud kloostrielu taastamine Eestis. Saaremaal on tegutsenud nunnaklooster, kuid pärast Kreekast pärit ödede lahkumist jäi see tühjaks. „Mina isiklikult hakkasin kaks aastat tagasi sellega tegelema ja Jumala abiga on nüüd seal uus õeskonnd ja mina olen kloostri vaimulik isa,“ ütleb Piiskop Damaskinos.

2025. aasta alguses pühitseti Damaskinos EAÖK piiskopiks ning kloostrid on algusest peale kuulunud tema vastutusalasse. Enne seda veetis ta kümme aastat mungana Kreekas Athose mäel – õigeusu maailma kõige olulisemas kloostrikogukonnas. „Mulle endale on ka kloostrielu väga oluline, sest enne piiskopiks saamist olin kümme aastat munk Kreekas Athose mäel,“ märgib ta.

Asukoha valik: praktiline otsus

Esialgu kaaluti kloostri rajamist Setomaale, arvestades Petseri kloostri ajaloolist pärimust. Lõpuks sai määravaks praktiline kaalutus. „Metropoliidi algupärane mõte oli rajada klooster Setomaale, sest sealne Petseri kloostri pärimus on olnud pikk. Aga kuna ma hakkasin ise tegelema kloostri rajamisega ja minust pidi saama ka uue mungakloostri vaimulik isa ja mul on regulaarsed kohustuselised nii Tallinnas kui ka Soomes, kus olen ülikooli õppejõud, sai vältimatuks rajada klooster Tallinna lähedale,“ selgitab piiskop Damaskinos.

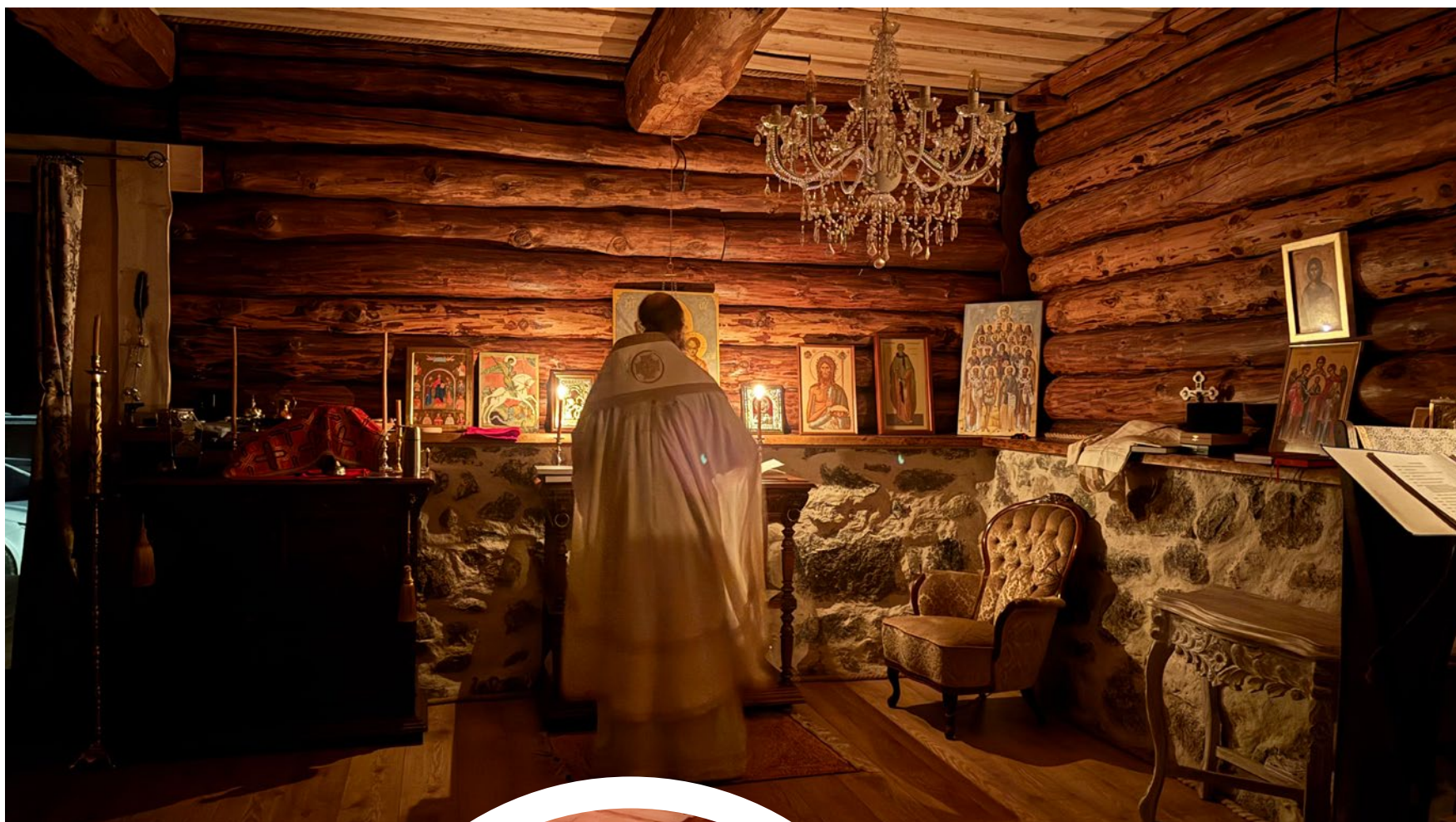
Tema sõnul sünnib klooster konkreetse vennaskonna kohalolekust. Ettepaneku Pihali külas alustamiseks tegi ettevõtja Urmas Sõõrumaa, kes võimaldas ajutiselt kasutada talumaja. Klooster rajati ametlikult EAÖK täiskogul 2025. aasta novembris.

Athose pärimus Eesti pinnal

Kloostri nimi viitab otseselt Athose mäele, mida õigeusu traditsioonis kutsutakse Pühaks Mäeks. See Põhja-Kreekas asuv poolsaar on autonoomne mungariik, kus on kloostrielu kestnud enam kui 1200 aastat. Seal tegutseb 20 peakloostrit ja ligi 200 väiksemat kogukonda.

„Püha Mägi on traditsiooniline nimetus Athose mäele,“ selgitab piiskop Damaskinos. „Sajandite jooksul on Pühalt Mäelt elanud ka paljud pühakud ja meie klooster on rajatud nende koondmälustuseks,“ selgitab ta.

Kloostri templipüha – kõikide Püha Mäe isade mälestuspäev – langeb kolmandale pühapäevale pärast nelipühi ning seda tähistatakse kogulise jumalateenistusega.

Väike, kuid kasvav vennaskond

Praegu elab kloostris kolm inimest: kloostritülem piiskop Damaskinos, üks pühitsetud munk ja üks noviits. „Sel aastal ootame vähemalt kolme kuuletajat juurde ja muidugi loodame Jumala abi peale, et Ta saadaks meile veel rohkem munkasid juurde,“ ütleb ta.

Kloostri põhieesmärk on palve. „Nagu kõikjal maailmas, on kloostrite peamine eesmärk ka Eestis palvetada kogu maailma eest. Kloostrielanike elu on üks pikk palve,“ rõhutab piiskop Damaskinos, viidates apostel Pauluse üleskutsele lakkamatult palvetada.

Lisaks vaimulikule teenimisele nähakse kloostril ka praktilist rolli. Seal maalitakse ikoone, kavandatakse viiruki ja küünalde valmistamist ning toetatakse kogudusi nii Eestis kui välismaal. Kloostrid on tema sõnul olulised ka kiriku järelkasvu seisukohalt, sest õigeusu piiskopid valitakse traditsiooniliselt munkade hulgast.

Päev algab öösel

Püha Mäe isade klooster järgib Athose pärimust, mille kohaselt on tähtsaim palveaeg öösel. Päev algab kell kolm hommikul isikliku palvereegliga, kell neli algab jumalateenistus. Seejärel järgneb lühike puhkus ning tööpäev, mis hõlmab nii ehitus- ja korrastustööd kui ka kunstilist tegevust.

Õhtune teenistus peetakse tavaliselt viie-kuue paiku, sellele järgneb vaikssem aeg lugemiseks või jalutamiseks. Öörahu saabub umbes kell üksteist. „Õigeusu kloostrielu on päris aktiivne ja ka füüsiliselt nõudev. Palju me ei maga,“ nendib piiskop Damaskinos.

Avatud, kuid väikeste võimalustega

Klooster on avatud kõigile huvilistele, kuid oma tulekust palutakse ette teatada. „Klooster on muidugi avatud kõigile, ka kohalikele inimestele, ja meile oleks suur rõõm saada tuttavaks kohaliku kogukonnaga,“ ütleb piiskop Damaskinos.

Praegu ei ole võimalik vastu võtta

öömajalisi, kui välja arvata kloostrielust huvitatud mehed. Tulevikus loodetakse rajada ka külalistemaja.

Tulevik sõltub inimestest

Pikaajalised plaanid hõlmavad uue kloostrikompleksi rajamist kirikuhoone ja teiste rajatistega. Stabiilse sissetuleku tagamiseks kavandatakse arendada ikonograafiat, viiruki- ja küünlatootmist ning harida maad.

Piiskop Damaskinos rõhutab kogukonna toetuse tähtsust: „See tähendab, et kloostri sõprade toetus on väga oluline.“ Samas lisab ta, et kõige olulisem on eestpalve: „Me palvetame küll kõikide eest, aga ka meil on vaja teiste inimeste eespalveid.“

Kohaliku kogukonna jaoks võiks klooster kujuneda nii vaimseks kui ka kultuuriliseks kohtumispaigaks. „Klooster annab kohalikele võimaluse tutvuda õigeusu ja selle kloostripärimusega, aga klooster on ka huvitav kultuuriturismi sihtpunkt,“ ütleb piiskop Damaskinos.

Kauge maailm, mis võib puudutada

Neile, kellele klooster tundub võõra ja kaugena, soovib piiskop lihtsalt kohale tulla. Ta meenutab oma esimest kohtumist Athose mungakogukonnaga: „Kui olin munk Athose mäel Kree-

Fotod: erakogu

kas, töötasin aastaid külalistemajas ja võtsin vastu palju külalisi. Iga küllaline läks kloostrist ära nii, et ta hinges toimus mingisugune muutus.“

Oma kogemusest lisab ta: „Kui ma ise käisin esimest korda Athose mäel, mõtlesin enne oma reisi, et mungad on kindlasti väga tagasihoidlikud ja tõsised inimesed, aga olin väga üllatunud, kui sain näha, et mungad olid

väga rõõmsad ja avatud inimesed.“

Püha Mäe isade klooster on alles alguses. Selle edasine kujunemine sõltub nii uute kutsumuste lisandumisest kui ka kogukonna toest. Ent juba praegu on Hageri lähistel tekkinud paik, kus Athose mitmesajandiline palvepärimus on leidnud uue kodu Eesti pinnal.

Merle Beljäev

Kohila naiste seltsiliikumise 90 aastat toimetuste ja vajaduste tuules – ikka koos tegutsedes

Taas räägitakse üha enam sellest, kui oluline on vabakonna roll partnerina kohalikule omavalitsusele või riigile teenuste ja tegevuste pakkumisel. See on võimalus läbi seltsitegevuse olla kaasatud, aidata seal, kus abi vajatakse või soovitakse lihtsalt midagi koos ära teha. See on võimalus heategevuseks ja toetuseks – osalemiseks kodanikuühiskonnas. Vaatame selles artiklis tagasi Kohila naiste tegemistele.

2016. aasta suvel hakkasime uuri-ma naisteseltsiga seotut ja leidsime arhiivist materjalid Kohila maanaiste seltsi kohta. 6. veebruaril 1936. aastal esitasid neli asutajat – Mary Uustalu, Leida Ilves, Leida Lepik ja Elvine Kullamäe – Siseministeeriumile avalduse Kohila maanaiste seltsi registreerimiseks. Olid just need aastad, mil riigivanem Konstantin Päts algatusel moodustati „Kodu kauniks“ liikumise peakomitee. Ka 90 aastat tagasi oli seltsi tegevuse eesmärkideks erinevate kursuste korraldamine kodumajandamise, aianduse, toiduvalmistamise ja kodukaunistamise teemadel. Ära ei unustatud ka seltsi liikmete ühistegevust koos peoõhtute ja loteriide korraldamisega ning väljasõitudega enesearendamiseks.

1993. aastal oli taas tekkinud vajadus seltsi asutamiseks. Eesti oli mõne aasta eest taasiseseisvunud ja paljudel oli raskusi igapäevaeluga toime tulla, aga ikka leidsid hakka-jaid naisi, kes leidsid aega ja võimalusi ka teisi aidata. Naiste seltsil oli 1993. aastal 20 liiget: Malle Tähe, Veera Lepik, Ruth Esko, Riina Kergand, Inna Laanmets, Evi Karm, Juta Lääts, Marge Rammus, Terje Evisalu, Maie Evisalu, Ruth Raudsep, Ester Laos, Elle Saare, Virve Kinkar, Anu Unger, Milvi Aruoja, Marge Leedmaa, Ruth Rütman, Terje Jaanimägi ja Sirje Mäesalu.

Naiste seltsi kaudu jõudis Kohilas se nii materiaalselt kui rahalist abi, nende abil saime toetada mitmeid lasteasutusi ja üritusi: riiete müügist saadud raha eest ostsime koolidele õppevahendeid, lastele koolikotte, Rabivere kooli lapsed käisid Kiisa jõulumaal jne. Juba siis osati kasutada saadaolevat parimal moel – turvakeskuse supiköögile annetati terve kott porgandeid. Koos saime hakkama ka selle suure tööga: tükeldasime porgandid ning panime need sügavkülma, et need saaksid hiljem kasutatud turvakeskuse supiköögis toidu valmistamisel.

Suurimaks projektiks kujunes koostöö Rootsi koduperenaiste liidu

1936. aastal asutatud Kohila maanaisteseltsi liikmed

kohaliku haruga. Liit oli 1994. aastal tähistamas oma 75. sünnipäeva ja nad otsustasid seda tähistada head tehes – annetada raha 75 beebipaki muretsemiseks Kohila vallas 1994. aastal sündivatele lastele. Beebipakk sisaldas peaaegu kõike uuele ilmakodanikule vajaminevat alates lutipudelist kuni kombinesoonini.

Juba 1980-ndatel alustasid Kohila naised Meila Sermus-Blomqvisti eestvedamisel tegutsemist mitmel rindel – õmmeldi nii endile riideid kui peeti ka Tohisool kohvikut. Kontaktid säilisid ka pärast Meila kolimist Soome, siis oli Meila meie mitteametlikuks esindajaks Soomes, müües Kohila naiste käsitööd kohvik-käsitöökaupluses.

Elujärg Eestis paranes ja selliseks tegevuseks, milleks selts 1993. aastal loodi, enam vajadust ei olnud. 2016. aastal naases Meila Soomest ja oli valmis seltsi uute tegemistega täitma. Enne seltsi uuenemist panid Inna ja Terje kokku Naiste seltsi ajalugu kajastava infolehe ja organiseerisid raudteejaama lugemisriiuli. Selts tegutses kaheksa aastat Meila eestvedamisel ja pärast tema lahkumist tuli taas aeg, mil oli vaja otsustada, kas ja kuidas edasi tegutseda.

Aktiivsed liikmed, kes on seltsi tegemistes kaasa löönud aastast 1993, olid veendunud, et Naiste selts peab jätkama, sest teha on veel palju.

Ja nii ka läks, selts tegutseb tänaseni. Muude tegemiste ja toimetuste hulgas taaskäivitasime eelmisel aastal vahva idee – rohevahetuse, mis leidis head vastukaja. Plaanime seda korraldada ka sel aastal – laupäeval, 16. mail – ning taimede pakkujad ja soovijad keskpõrandale kokku kutsuda, lootes toredate tava jätku.

Kohila Naiste Seltsi tegemiste kohta 1993 – 2016 aastatel saab pikemalt lugeda ka Kohila valla ajalehest nr 18 (ilmus 19.10.2016). Kui soovid seltsi tegemistes kaasa lüüa, oled teretulnud meiega tutvuma igakuistel kokkusaamistel, mis toimuvad kuu kolmandal kolmapäeval Kogukonnakeskuses algusega kell 17.00. Järgmine kohtumine toimub 18. märtsil. Soovi korral võid meiega ühendust võtta e-posti aadressil Kohilanaised@gmail.com.

Ainult koos muudame maailma paremaks!

Naiste Seltsi tegemistele vaatasid tagasi Inna Laanmets ja Terje Evisalu

Meila (istub, valge kampsuniga) on kokku kogumas Kohila naiste käsitööd, et seda kohvik-käsitööpoodi müüki viia

Laste raamatuklubi Kohila raamatukogus

Kohila raamatukogus toimetab alates jaanuarist Laste raamatuklubi. Saame lastega hetkel kokku kord kuus, räägime raamatutest ja meisterdame. Mida me raamatutest räägime? Raamatutest saab palju rääkida! Lapsed saavad oma loetud raamatuid teistele soovitada ning oma soovitusi ka põhjendada. Nii tore on kuulata, kui lapsed teatavad, et see oli maailma parim raamat mida ma just lugesin.

Esimesel kokkusaamisel rääkisime

lastega erinevatest raamatužanritest. Tore oli kuulata, et ei loeta ainult õhukesti ja paljude piltidega raamatuid, valitakse ka paksemaid ja raskemaid. Kes armastas fantaasiat, kes jutukesi. Huvitav oli kuulata, kuidas keegi lugeda armastab. Tuletasime meelde, kuidas raamatutega käituda ja kuidas tuleks neid hoida, et ka teised saaksid nendest rõõmu tunda. Raamatute lugemisel järje hoidmiseks said lapsed meisterdada endale

igaüks oma järgehoidja, mille me ka ühiselt ära kiletasime, et järgehoidja kauem kehtaks.

Veebruari kohtumisel rääkisime Nukitsa konkursist. Nukitsa konkursil saavad lapsed ise valida parima lasteraamatu (Eesti Lastekirjanduse Keskuse lugejaküsitlus). Ootame Nukitsa raamatuid valima 5–13 aastaseid lapsi kuni 20. aprillini. Raamatud asuvad lastetoas kappidel ja laua peal. Kohe seal kõrval on ka ankeet,

mida täita. Ankeet on lihtne ning selle täitmisega saab hästi hakkama ka esimese klassi laps.

Et lugemisklubi jääks lastele meelde kui põnev koht, kuhu tahaks tulla, siis ei ole raamatute tutvustamine kohustuslik. Mõni arglikum tahab natuke kooskõlmistega harjuda ja see ei ole mingi probleem.

Lapsed ootavad kokkusaamist, eriti ühist meisterdamist. Veebruaris tegime laste ettepanekul igaüks endale

raamatu. Raamatusse saavad nad ise jutukese kirjutada.

Märtsi kohtumiseks tuli laste poolt ka palju erinevaid ideid. Vaatame, mis me siis põnevad räägime ja meisterdame. Märtsis kohtume teisipäeval, 10.03 ja ikka kell 14.15 raamatukogus.

Ilusaid lugemiselamusi kõigile!

Ülle Tamm
Raamatukoguhoidja

Raplamaa Partnerluskogu toetusmeetme „Ettevõtluse konkurentsivõime tugevdamine“ (investeeringud) taotlusvoor on e-PRIA s avatud 16.–30.03.2026

Toetatakse Raplamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas registreeritud ja tegutsevate (enne taotluse esitamist tegutsenud vähemalt ühe majandusaasta) mikro- ja väikeettevõtete (sealhulgas ka FIE-de) tootmiseks ja teenuse osutamiseks vajalikke investeeringuid, mis paiknevad püsivalt Raplamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas (välja arvatud seadmed, masinad ja sõidukid teenuse osutamiseks).

Toetuse määra abikõlblike kulude maksumusest on kuni 60%, maastiku- ja mootorsõiduki soetamise puhul kuni 30%. Maksimaalne toetuse summa ühele toetuse taotlejale ühes voorus on kuni 50 000 eurot ja minimaalne toetuse summa on 5 000 eurot.

Vaata lisa: <https://raplaleader.ee/taotlejale/ettevotluse-toetamine/>

Kaasrahanud
Euroopa Liit

Raplamaa
Partnerluskogu
LEADER

OHUTEAVITUSE TEST 18. MÄRTSIL 2026

18. märtsil ajavahemikus kell 15.00–15.10 toimub üle terve Eesti ohuteavituse süsteemi EE-ALARM test

KOHILA VALD

Saad teavituse Eesti äpis ja "Die valmis" äpis

Näed ribateksti ETV, ETV+ kanalites, ERR portaalis ja raadiotelevisioonis

Enne testi saadame sulle meeldetuletuse SMSiga

Ohuteavituse kohta leiad rohkem infot veebilehelt www.olevalmis.ee ning riigifonitefonilt 1247.

Vabatahtlik SELTSILINE

Tule vabatahtlikuks seltsiliseks!

Registreeru www.seltsilised.ee või võta ühendust oma valla koordinaatoriga!

Anne Helme (Kehtna, Märjamaa ja Kohila vald)

53932717

annehelme2@gmail.com

Külli Hermas (Rapla vald)

56970964

kulli.hermas@rhk.rapla.ee

www.kapafestival.ee

KAPA FESTIVAL

6. JUUNI 2026 KOHILA

SADU **SINGER VINGER**

JA PALJUD TEISED

PILETID: **ticketer**

AASTA LÕPUNI SOODSAM

Maakivimüüride taastamise meistrikursus Loone külas

16.–17. mail toimub Kohila vallas, Loone külas maakivimüüride taastamise meistrikursus, mille eesmärk on tutvustada kivihoonete ning katustamata müüride ja rajatiste hooldamist, konserveerimist ja taastamist. Kahepäevasel kursusel saavad osalejad ülevaate maakiviehitiste olemusest ja eripärast, nende korras- hoiust ning parandamisest.

Koolitusel käsitletakse traditsioonilisi töövõtteid ja mõrdisegusid ning räägitakse sellest, kuidas hinnata kiviehitiste seisukorda ja kavandada parandustöid. Ehitusvõtteid tutvustatakse praktilise töö kaudu: kursusel osalejad alustavad konkreetse objekti hetkeolukorra hindamisest ning teevad juhendaja toel otsused tööde järjekorra ja jaotuse kohta.

Praktikumi käigus tutvustatakse tööhutuse nõudeid ning teostatakse mitmesuguseid maakivimüüri hooldus- ja

parandustöid. Nende hulka kuuluvad müüri vuukide puhastamine ja uuesti vuukimine algpärase mördiga, kivide uuesti kinnitamine ja vajadusel asendamine, maakivide lõhkumine ja lõhestamine ning müüri keskmiste vuugivahe- de täitmine. Kursus lõpeb praktikumist kokkuvõtte tegemisega, kus vaadatakse üle tehtud tööd, hinnatakse tööde käigus tekkinud probleeme ning arutatakse tööde kvaliteeti.

Kursuse juhendaja on Alo Peebo (Koolmeistri OÜ). Koolitusgrupp on kuni 15 osalejat.

Osalemiseks on vajalik eelnev registreerumine. Osalustasu on 119 eurot ning see sisaldab juhendamist, kohvipause ja lõunasuppi. Osalustasu tuleb tasuda viie päeva jooksul pärast registreerumist Rosenblatt OÜ kontole EE437700771000962309. Selgitusse pa-

lutakse märkida „Maakivimüüride taastamine 16.–17. mai 2026“ ning osaleja nimi. Kui tasutakse teise isiku eest, tuleb lisada selle isiku nimi. Juriidilistele isikutele väljastatakse soovi korral arve.

Registreerimisvormis palutakse juriidiliste isikute puhul märkida ettevõtte nimi, aadress ja e-postiaadress, samuti osaleja nimi ning kursuse nimetus koos kuupäevaga. Täpsemad kohaletulekujuhised saadetakse osalejatele e-posti teel.

Kursusele tulles tuleb kaasa võtta mittelibisevad töökindad, kaitseprillid, tugevdusega kinnised jalanõud ning ilmastikule vastavad tööriided.

Registreerimine: <https://loonekula-selts.blogspot.com/p/httpsgoo.html>

Lisainfo ja kohaletulekujuhised: Klaus-Hans Kerde, klaus.kerde@gmail.com, tel 5627 7300.

Kallid tantsuhuvilised!

Ootame **Hageri Rahvatantsurühmaga** liituma pealehakkajaid rahvatantsijaid, et üheskoos esindada kohalikku kihelkonda, osaleda tantsupidudel ja palju muud. Alustasime rahvamaja all selles koosseisus tantsimist 2025 sügisel.

Hetkel on meie koosseisus 20-24 aastased noored, aga oodatud on **igas vanuses asjaarmastajad**. Varasem tantsukogemus on teretulnud, kuid mitte vajalik. Trennid on **algajasobralikud** ja pakuvad naudingut igal tasemel tantsijale.

Juhendajaks on meil Tallinna Ülikooli koreograafia eriala peatselt lõpetav noor ja andekas **treener Annabel Vinnal**, kellel on ulatuslik kogemuste pagas erinevate tantsustiilidega.

Trennid toimuvad Hageri Rahvamajas iga pühapäev kell 10:00.

Huvi korral võtke ühendust vinnalannabel@gmail.com.

Sulpsa festival Kohilas kasvab iga aastaga ning toob kokku üha rohkem inimesi, keda ühendab armastus sauna, hea seltskonna ja karge elamuse vastu. Sel aastal pakkus festival lisaks seitsmele saunale ja põnevatele töötubadele ka mõnusat toidutänavat ning käsitöö müüki, mis lisasid päevale värvi ja avastamisrõõmu.

Erilist elevust tekitas Wim Hofi meetodi töötuba, mida juhendas Gaétan Loubrieu – see kujunes festivali üheks populaarsemaks elamuseks. Päeva meeleolu hoidsid ülevaht vahvad muusikud Henrik Hinrikus ja Tanel Sakrits, kelle muusika saatis naeru, jutuaajamisi ja jääaugust tulevate inimeste rõõmsaid hetki.

Aitäh kõigile, kes tulid, osalesid ja selle erilise atmosfääri loidsid.

Kohtume jälle järgmisel Sulpsa festivalil Kohilas!

TÄNAME KÕIKI, KES AITASID FESTIVALI TOIMUMISELE KAASAI

KOP

KOHILA VALLAVALITSUS

KOHILA GÜMNAASIUM

ARTI HÕÖVEL

MARKKO HELDE

EMILI TOOMPUU

INGRID RAUDSEPP

MTÜ Hageri Haridusselts 2026

Sipsiku lasteaia sünnipäevalaul kadus ära – algas seiklus!

2. märtsil tähistas Kohila Lasteaed Sipsik oma 17. sünnipäeva. Pidupäeva melu oli nii peamajas kui ka Prilimäel, ent kõige enam oodati traditsiooni, mis toob igal aastal saalid täis – teatritendust, kus astuvad lavale lasteaia töötajad ise. Laste jaoks on see eriline. Õpetaja, kes hommikul saapaid jalga aitab ja lohutab või pisaraid kuivatab, seisab laval, kehastub tegelaseks ja jutustab loo, millele saab kaasa elada ja naerda ning üllatudagi.

Tänavune etendus kandis pealkirja „Kaduma läinud sünnipäevalaul“. Esmapilgul justkui lihtne mure, ent teatri keeles tähendab see alati üht: tuleb otsida, proovida, eksida ja

uuesti alustada, kuni leitakse midagi enamat kui vaid kadunud laul. Nii läks ka seekord. Seikluse käigus sai selgeks, et lahendused sünnivad harva üksi pusides; enamasti hakkavad asjad laabuma siis, kui keegi ütleb: „Teeme koos!“. Lapsed elasid loole elavalt kaasa ning sünnipäevatunne oli saalides päriselt kohal.

Selle aasta sünnipäeval said lapsed ka kingituse, mille mõju ulatub peost kaugemale. Lasteaia kõrval tegutseb MTÜ Sipsiku Sõbrad – lapsevanemate algatus, mis sündis soovist lasteaeda toetada nii, et laste igapäev muutuks sisukamaks ja võimalused avaramaks. MTÜ esimene suurem

panus jõudis lasteni väga praktilisel kujul: iga rühm sai endale valguslaua – õppevahendi, mis kutsub lapsi uurima, looma ja katsetama.

Valguslaua juures ei ole ette kirjutatud üht õiget vastust. Laps saab ise valida, proovida, keskenduda ja vajadusel uuesti alustada. See sobitub hästi lasteaia selle õppeaasta fookusega – eneseregulatsioon ja enesjuhtimine, mis arenevad just siis, kui lapsel on ruumi iseseisvalt tegutseda. Koos tegutsedes õpitakse muuhulgas ka teineteisega arvestama: jagama, kokkuleppeid sõlmima, kuulama ja oma korda ootama.

Sipsiku lasteaed on olnud alati roh-

kem kui maja või päevakava – see on kogukond. Kogukonda saab hoida väga mitmel moel. Panus ei pea tähendama ainult annetust, vahel on kõige väärtuslikum hoopis see, mida inimene oskab.

Kui sul on võimalus ja soov Sipsiku tegemistesse panustada, võib abi olla näiteks:

- Ehitajatest ja meisterdajatest, kes aitavad midagi parandada, kohendada või valmis teha;
- loomeinimestest, kes toovad kaasa ideid, kujundavad või korraldavad töötubasid;
- arvutitarkadest, kes aitavad lihtsate digilahenduste, piltide-videote

või info korraldamisega;

- ideerikastest korraldajatest, kes aitavad kogukonda kokku tuua;
- ning muidugi ka neist, kes saavad toetada materjalide, teenuste või rahalise panusega.

Sünnipäevalaul leiti lõpuks üles nii nagu head asjad sageli leitaksegi – koostöös.

Sipsiku lasteaia 17 aastat on toonud traditsioone, kasvu ja ühiseid lugusid. Järgmised lood saavad sündida samas vaimus – kui märkame, hoia me ja tegutseme koos.

MTÜ Sipsiku Sõbrad ja Sipsiku lasteaia meeskond

Lapsed võtsid kingitused suure elevusega vastu

Valguslaud pakkus kõigile kohealt palju avastamisrõõmu

Näitlejate trupp jõudis pildile vaid osaliselt

MTÜ Sipsiku Sõbrad Kristina, Anni ja Siim

Põnnipere lapsed Sipsikuga

KUST SAADA HEAD HARIDUST?

ÕPITUBA
24. MÄRTS KELL 18.00
Kohila Gümnaasium

JAAK AAVIKSOO
Eesti Teaduste Akadeemia akadeemik

- Mis on hea haridus?
- Millist haridust mina tahan?
- Millist haridust on vaja?
- Mis ootab meie kooli ees?

REGISTREERUMINE
TEKSTISÕNUMIGA 505 3642
VÕI E-POSTILE REET.RUNGE@GMAIL.COM
OMAOSALUS 5 EUROOT
TASUMINE KOHAPEAL SULARAHAS

KOHILA VALD KOHILA GÜMNAASIUM TULEVIK ALAB

SILVI VÄLJAL
Röömsameelne maailm
Kohila Raamatukogu näitusesaalis

Eksliibriseid Andres Aruoja kollektsioonist

20. märts - 28. mai 2026
Avamine 20. märtsil kell 16.00

SILVI VÄLJAL EX LIBRIS

Raplamaa Mälukeskus kogub mälestusi tervishoiu ja meditsiinasutustest Rapla rajoonis/maakonnas

Ootame fotosid, dokumente, mälestusi
*töötamisest velskripunktides, apteekides, polikliinikutes, haiglates
*töötajate seltsi- ja spordielust
*meenutusi teenuste kasutamises kliendina, patsiendina

Materjalid saata
malukeskus@raplarkr.ee või
tuua Rapla Keskraamatukogu II korrusele mälukeskusesse

Lisainfo tel. 53594922

Vabatahtlik SELTSILINE

VABATAHTLIKE SELTSILISTE KOGEMUSKOHVIK

19. märtsil 2026

Kohila kogukonnakeskuses
(Vabaduse 1, Kohila)
kell 15-17

Oodatud on kõik huvilised, keda kõnetab eakate toetamine ja vabatahtlik tegevus!

Info ja registreerimine:
Anne Helme, telefon 5393 2717
e-post: annehelme2@gmail.com

Raplamaa Partnerluskogu LEADER Kaasrahaastatud Euroopa Liit Eesti tuleviku heaks

KOHILA VALLA LAULUKARUSSELL

8. APRILL 2026 TOHISOO MÖISAS KELL 11.00

Ootame osalema laululapsi, VANUSERÜHMAD (vanus seisuga 30.04.2026) on:

- I kuni 4 a;
- II 5-7 a (eellkool);
- III 7 a (alates I klass) kuni 9 a;
- IV 10-12 a;
- V 13-15 a;
- VI 16 a kuni gümnaasiumiiga.

Täpsem info 55643528 või Hageri rahvamaja FB

Meie ERIKA

29. märts kell 17.00
Kohila kogukonnakeskus
Vabaduse tn 1-1

Piletid müügil ja kohapeal

KAROLIN JÜRISSE
GERMAN GOLUBI FILMIS

KINODES VEEBUEAR 2026

Kohila raamatukogus

Mälestusnäitus

JÜRI RÜTMANN 90

Jüri lõpetas Eesti Riikliku Kunstiinstituudi nahakunsti eriala. Ta töötas 22 aastat Nahkgalanteriikombinaadis „Linda“ ning oli Eesti NSV Kunstnike Liidu ja Disainerite Liidu liige. Jüri on Kohila valla vapi autor.

Näituse avamine 14.03.2026 kell 12.00

Näitust saab vaadata kuni 25.03.26

Mulgid on tagasi!

Lydia Koidula esitleb

Säärane mulk

Kinodes 27. veebruarist

13. märts kell 19.00
Hageri rahvamaja
Piletid eelmüügist ja kohapeal

Hea algus sinu beebile, kindel tunne sinule

Ootame tasuta koolitusega liituma beebiõotel ja kuni üheaastaste laste vanemaid.

EESTIS ALUSTAB 2026. AASTAL TRIPLE P BEEBI PROGRAMM KOOSTÖÖS VÄIKE PÄIKE KOOLITUS- KESKUSE JA SOTSIAALKINDLUSTUSAMETIGA.

TRIPLE P BEEBI KOOLITUS AITAB VANEMAL:

- mõista beebi arengut ja vajadusi esimesel eluaastal;
- õppida märkama ja tõlgendama beebi käitumist ja signaale;
- luua turvaline, rahulik ja toetav suhe oma lapsega;
- saada praktilisi võtteid igapäevaste olukordade jaoks (nt uni, rahunemine, rutiinid);
- tugevdada enesekindlust lapsevanemana;
- vähendada lapsevanema stressi ja ebakindlust.

Triple P Beebi koolitust on võimalik läbida kahel viisil:

- kontaktkoolitusena (erinevates asukohtades üle Eesti)
- veebikoolitusena

Lisainfo ja registreerimine siin

Projekt kaasrahaastatakse 2021-2027 Ühtekuuluvuspoliitika fondide meetme 21.4.7.9. „Lastele ja peredele suunatud teenused on kvaliteetset ja vastavad perede vajadustele“ toetuse andmise tingimuste (TAT) „Laste ja perede toetamine“ tegevuse 2.1 „Vanemlike oskuste arendamine ja toetamine“ raames.

12. märtsil kl 18:00
Kohila raamatukogus

külas kirjanik
Reeli Reinaus

Müügil soodushinnaga raamatud

Kohalikud ettevõtjad viivad maa maitseid ja meeled pealinna

14. märtsil kell 12–18 toimub Tallinna T1 keskuses elamuslik turundus- ja müügisündmus „Maa maitseid ja meeled“. Üritus toob kokku üle 40 Raplamaa, Järvamaa ning Jõgevamaa toidu- ja käsitöötajat ning elamuste pakkuja. Külastajad saavad ettevõtjatega näost näkku kohtuda, tooteid degusteerida ja koju kaasa osta. Lisaks ehedale toidukraamile lisab sündmusele särtsu Lõuna-Järvamaa kultuuriprogramm ning päeva juhib Türi vallavanem Sulo Särkinen.

Sündmus annab Kesk-Eesti ettevõtjatele võimaluse tutvustada oma piirkonna maitseid ja lugusid pealinna südames ning kasvatada oma toodete ja teenuste tuntust uute sihtrühmade seas.

Raplamaa Partnerluskogu arendusjuht-projektinõustaja Agnes Kurvitsa sõnul on tegemist olulise koostööalgatusega: „Raplamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas tegutseb palju tublisid ja eriilmelisi ettevõtjaid. Seekord otsustasime teadlikult keskenduda toiduvaldkonnaga seotud ettevõtetele, et tuua esile Raplamaa tugevused toiduvaldkonnas. Esindatud on kohalik toidutooraine ning -tooted ja toiduga seotud elamusteenused. Meil on hea meel, et mitmed meie tegevuspiirkonna ettevõtted on otsustanud sündmusel osaleda ning oma tooteid laiemale publikule tutvustada ja pakkuda. „Maa maitseid ja meeled“ annab neile võimaluse jõuda uute sihtrühmadeni, rääkida oma lugu ning kasvatada oma nähtavust ja müügi-võimekust. Ühtlasi tugevdab see Kesk-Eesti et-

tevõtjate koostööd ja piirkonna ühist tuntu-
st,“ kommenteeris Kurvits.

Raplamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnast on 14. märtsil T1 kaubanduskeskuses esindatud järgmised ettevõtted: Ehe koduresto OÜ, Elusees OÜ, Eneku OÜ (Polgu Tervisetalu), Hõbem disain OÜ, Jäämari OÜ, Lohe Kindral Allikasilmal Elamustalu OÜ-st, Minna Sahver OÜ, must maja OÜ, OÜ Triibuline (Sefiir-kunstnik), TaevaniMaani OÜ, Taluelu OÜ, Tõrvaaugu Mahe talu OÜ ja Väljaotsa vutitalu OÜ.

Turundus- ja müügisündmus on suunatud kõigile, kes hindavad kodumaist kvaliteeti ning soovivad toetada Eesti maapiirkondade ettevõtjaid. Rohkem infot leiab „Maa maitseid ja meeled“ Facebooki ürituse lehelt ja Raplamaa Partnerluskogu kodulehelt.

Turundus- ja müügisündmus „Maa maitseid ja meeled“ on osa LEADER koostööprojekti „Kestlik Kesk-Eesti“. Projektis osalevad neli LEADER-tegevusrühma: Lõuna-Järvamaa Koostöökogu, Järva Arengu Partnerid, Raplamaa Partnerluskogu ja Jõgevamaa Koostöökoda. Sündmust kaasrahastab Euroopa Liit.

Kollektsionääride mess

Head Kohila elanikud!

Oleme viiene grupp õpilasi Kohila Gümnaasiumist ning otsime osalejaid ja külastajaid oma projekti jaoks, milleks on „Kollektsionääride mess“. Messil saaksid kollektsionärid oma kollektsioone teistele näidata ning nendest rääkida, lisaks saavad külastajad ringi kõndida ning vaadata, mida teised koguvad ja kuulata nende lugusid. Kollektsionärid võivad teistega vahetada asju ning kolm parimat kollektsiooni võidavad auhinnad. Registreerimislink on QR-koodil.

KOLLEKTSIONÄÄRIDE MESS

4.aprillil

Rapla kultuurikeskuses

11:00 – 14:00 Suur saal

Näitus on kõigile TASUTA!

Tulge kohale!

Enda kollektsiooni näitamiseks skaneeri QR-kood ja vasta küsitlusele.

KOHILA KOGUKONNAKESKUS MÄRTS 2026

Toimumise aeg

- N 12. märts kell 11:00–12:30
- R 13. märts kell 11:00–12:30
- R 13. märts kell 13:00
- E 16. märts kell 11:00–12:30
- T 17. märts kell 12:00–13:00
- K 18. märts kell 11:00–12:00
- N 19. märts kell 11:00–12:00
- R 20. märts kell 11:00–12:30
- E 23. märts kell 11:00–12:30
- T 24. märts kell 12:00–13:00
- K 25. märts kell 11:00–12:00
- N 26. märts kell 11:00–12:30
- R 27. märts kell 11:00–12:30
- E 30. märts kell 11:00–12:30
- T 31. märts kell 12:00–13:00

Sündmus

- Meisterdamise töötuba – teema „Murupall“
- Tee joomine, küpsiste valmistamine ja ühine maitsemine, retseptide jagamine
- Ühine poeskäik Rapla Magaziini
- Registreerimine: Angelika, tel 5696 2991.
- Väljumine kogukonnakeskuse eest
- Viktoriin
- Arvuti/nutitelefoniga kasutamise toetamine (üks ühele), muusikaring – juhendaja Oliver
- Vestluslõuna „Kuidas jäätmeid sorteerida?“, juhendaja Liis Saar (jäätmespetsialist)
- Toolivõimlemine, juhendaja Helene
- „Valmistume lihavõttepühadeks“, juhendaja Terje
- Viktoriin
- Arvuti/nutitelefoniga kasutamise toetamine (üks ühele), toolivõimlemine
- Lauamängud
- Vestluslõuna: Päästeameti „Kriisikoolitus“
- Tee joomine, küpsiste valmistamine ja ühine maitsemine, retseptide jagamine
- Viktoriin
- Arvuti/nutitelefoniga kasutamise toetamine (üks ühele), muusikaring – juhendaja Oliver

rohkem infot: www.kohila/kogukonnakeskus

SÜNDMUSED

- 12.03 kell 18.00 Kohtumine kirjanik Reeli Reinausiga Kohila raamatukogus
- 13.03 kell 19.00 Kino: „Säärane mulk“ Hageri rahvamajas
- 19.03 kell 15.00 Vabatahtlike seltsiliste kogemuskohvik Kohila kogukonnakeskuses
- 22.03 kell 15.00 Akordioniduo – Henri Zibo ja Mikk Langebroon Kohila kogukonnakeskuses
- 24.03 kell 18.00 Õpituba: Jaak Aaviksoo „Kuidas saada head haridust?“ Kohila auditooriumis
- 8.04 kell 11.00 Kohila valla laulukarussell Tohisoo mõisas

SPORT

- 14.03 kell 11.00 Batuudipäev Kohila spordikeskuses
- 15.03 kell 11.00 Kohila korvpallipäev 1–3 klassi poistele Kohila spordihoones
- 15.03 kell 16.00 Saaljalgpalli meistriliiga üleminekumäng Rummu Dünamo vs FC Freedom Kohila spordikeskuses
- 21.03 kell 11.00 Eesti MV korvpallis U-12 poistele Kohila spordikeskuses
- 24.03 kell 10.00 Rapla MK koolinoorte sisekergejõustiku esivõistlused Kohila spordihoones
- 29.03 kell 17.00 Kinoõhtu: „Meie Erika“ Kohila kogukonnakeskuses
- 4.04 kell 10.00 Raplamaa seeriovõistlused lauatenнисes: Valtu etapp Kohila spordikeskuses
- 7.04 kell 10.00 Paarisvõrkpall A ja B vanuseklassile Kohila spordikeskuses

NÄITUSED

- Kuni 18. märts Liisimari Randjärve akvarellide näitus „Miniatuursed maailmad unede vael“ Kohila raamatukogus
- Kuni 11. mai rahvusvaheline illustratsiooninäitus "Libarebane. Rebase võlu" Kohila raamatukogu lasteosakonnas
- 14. märtsil kell 12.00 mälestusnäituse "Jüri Rütman – 90" avamine Kohila raamatukogus
- 20. märtsil kell 16.00 Andres Aruoja erakogu eksliibriste näituse „Silvi Väljal – rõõmsameelne maailm“ avamine Kohila raamatukogus

Kohila valla tunnustuskomisjon ootab ettepanekuid valimaks

AASTA EMA JA VANAEMA 2026

Ettepanekud palume esitada Kohila valla veebis SPOKU kaudu hiljemalt 1. aprillil.

AASTA EMA

tiitel omistatakse Kohila valla kodanikule, kahe või enama lapse emale, kelle lapsed on tublid kodanikud ja kes oma pere kõrvalt on panustanud energiat kogukonna arengusse.

AASTA VANAEMA

tiitel omistatakse lugupidamist väärivale silmapaistvale Kohila valla vanaemale. Tiitli saaja on oma lastelastele ja perele pühendunud, hooliv ja armastav vanavanem. Ta on aktiivne, eluajaatav ning leiab aega ja tahtmist võtta osa ühistegevustest.

Lisainfo: 5342 3483, merle.beljaev@kohila.ee

DEMENTSUSEGA INIMESTE LÄHEDASTE TUGIGRUPP

13. aprillil kell 17.00

Rapla Eakate Päevakeskuses Pihlamari, Tallinna mnt 17 A (Rapla Kultuurikeskus).

Seekord räägime tugigrupis leinast, omastehooldajate enesehoiust ja paljust muust, mis inimestel südamele.

Palume eelnevalt registreerida aadressil: reedeannely@gmail.com või tel 520 9527 (Anne-Ly Reede).

Tugigrupp on konfidentsiaalne! Üritus on tasuta.

www.dementsus.ee

Dementsuse Kompetentsikeskus

Kui soovid Kohila valla ajalehte panna oma reklaami, tutvu hinnakirjaga valla kodulehel

<http://kohila.ee/reklaami-hinnakiri>

või kirjuta e-posti aadressile merle.beljaev@kohila.ee

Kohila Reumaühing kutsub toredatele kevad- ja suviste väljasõitudele!

Ootame kõiki huvilisi osa saama kahest meeleolukast kultuuri- ja elamusreisist. Tule veeda päev heas seltskonnas, naudi teatrit ning avasta Peipsimaa kauneid paiku.

26. aprillil 2026 – teatrireis Tartusse

Sõidame Vanemuise teatrisse vaatama lavastust „Minu geniaalne sõbranna“, mis põhineb Elena Ferrante maailmakuulsal romaanisarjal. Lugu räägib kahe tüdruku, Lenu ja Lila keerulisest ja tugevast sõprusest, mis saab alguse 1950. aastate Napoli agulis ning kujuneb aastate jooksul koos eluraskuste, unistuste ja valikutega. Tegemist on haarava ja

emotsionaalse lavastusega, mis on pärinud suurt tähelepanu nii kirjandus- kui teatrimaailmas.

- Buss väljub Kohilast kell 12.00
- Etenduse algus Vanemuise teatri väikeses majas kell 16.00
- Tagasisõit pärast etenduse lõpu
- Hind: 53 € (sisaldab teatripiletit, bussisõitu ja reisisaatjat)

13. juunil 2026 – meeleolukas päev Peipsimaal

Suvisel väljasõidul sõidame Peipsi äärde, kus ootab laevasõit Peipsi Stariga Mustvee lähistel. Lisaks külastame kaunist Laidi iluaeda, tutvume Peipsi-äärsete ridaküladega ning teeme peatuse vanausuliste kalmistu ja

palvemaja juures. Päeva lõpetab ekskursioon ajaloolises Muuga mõisas, mille ajalugu ulatub 16. sajandisse.

- Bussi väljumine ja ajagraafik täpsustamisel.
- Hind: 75 € (sisaldab transporti, giidi, laevasõitu, lõunasööki ja külastusi)

Registreerimine ja lisainfo

- Teatrireisi tasumise tähtaeg: 15. aprill 2026
- Peipsi reisi tasumise tähtaeg: 15. mai 2026

Registreerimine ja lisainfo: Valve Kasemets, tel 5664 8640
Tule veeda sisukas päev kultuuri, kaunite paikade ja toreda seltskonnaga!

Muuga mõis

Laidi iluaed

Peipsi Star

Teatri töötuba

Kohila Kogukonnakeskuses
14-15.03.26

Hageri Rahvamajas
21.03.26

REGISTREERIMISEKS SKANNI VÕI HELISTA: 55560182

KES SAavad OSALEDA?

OODATUD ON KÕIK – NII TEATRI KOGEMUSEGA KUI KA ILMA SELLETA. VAJA ON VAID UUDISHIMU JA VALMISOLEKUT AVASTADA ÜHESKOOS MIDAGI UUT GRUPIPROTSESSIS.

VANUS: 12-99 AASTASED

PALUME KAASA VÕTTA: MUGAVAD RIIDED, MILLES SAAB VABALT LIIKUDA.

TÖÖTUBA VIIB LÄBI:

MALIK MEYER, RAHVUSVAHELINE TEATRIKUNSTNIK, KES TOOB SELLESSE TÖÖTUPPA OMA LAIALDASED TEADMISED JA KOGEMUSED ALTERNATIIVTEATRI VALDKONNAS.

Tasuta!

LIIKUMISSARI KOHILA 3

KOHILA ÖÖJOOKS
„JÜRIÖÖ RING“ 23.04.2026
Kõnnidistants 3,5 km – Start 21.00
Jooksuvõistlus 3,5 km – Start 21.00
Kohila keskväljakult

M/N 12 M/N 16 M/N MV/NV MV II/NV II

KOHILA ORIENTEERUMISÕHTU
„ÖÖKULL“ 14.05.2026
Orienteerumine kõndides 5 km – Start 19-20.30
Orienteerumisvõistlus 5 km – Start 19-20.30
Kohila keskväljakult

M/N 12 M/N 16 M/N MV/NV MV II/NV II

KOHILA RATTAVÕISTLUS
„KOHILA GRAVEL“ 27.09.2026
Rattasõit 20 km – Start 14.00
Kohila-Hageri kergteelt

M/N 12 M/N 16 M/N MV/NV MV II/NV II

IGAL ETAPIL PANEME OSALEJATELE KAELA UNIKAALSE MEENEMEDALI

Registreerimine: **SPORTOS.EU**
ja Kohila Spordikeskuses kohapeal

Osalustas: Üks etapp kuni 16-aastasele noorele 7 €, teistele 12 €. Liikumissarja pass noorele 15 €, teistele 30 €.

Kohila 3 karikas: Liikumissarjas toimub kolme etapi kokkuvõttes punktisarvestus. Vanuseklassi parimaid tunnustatakse karikaga.

Juhend: www.kohilasport.ee, www.facebook.com/kohilaspordikeskus

Info: artur.ojasalu@kohila.ee, 5556 0085

Raplamaa seeriavõistluste Kohila etapp lauatenises

14. veebruaril toimusid Kohila Spordi- kompleksis Raplamaa seeriavõistluste Kohila etapp lauatenises, kus osales 51 mängijat. Võistlused olid väga põnevad, sai näha parimal tasemel mängu, millest väljus võitjana Urmas Sinisalu, kes alistas finaalis Allan Salla.

- Üldvõitjad:
- 1. Urmas Sinisalu
 - 2. Allan Salla
 - 3. Antti Luigemaa

- Naiste kolm edukamat:
- 1. Kateryna Peikova
 - 2. Reet Kullerkupp
 - 3. Margarita Grinenko

Põhjalikum info ja kõik mängude tulemused on nähtavad veebiaadressil <https://eltl.ee/voistlused/217>. Suur tänu toetajatele, kes ürituse toimumisele nii nõu kui jõuga kaasa aitasid: Jaanus Ernits, Kalju Kalda, Tõnu Hansar, Raivo Roots, Kohila Spordiklubi, Kohila Spordikeskus ja Rapla Maakonna Spordiliit.

Raigo Rommot
võistluste korraldaja

Õnnitleme märtsi sünnipäevalapsi!

95 LINDA KUUSIK	84 KÕU LIPP
94 LEIDA RODI	84 RAISA LEPIK
93 SELMA VOLRAT	83 LUDMILLA TAASVÄLI
91 VASSILI PRITŠIN	83 ANNE UTŠENIKOVA
91 LAINE PIHLAKAS	82 KALLO KALDA
90 LEIDA SARNETS	82 MIHKEL TOMSON
89 AVO PIIRSALU	82 LIIDIA PRUNT
89 FRIEDEBERT KRÖNSTRÖM	82 LARISA KRAVCHENKO
89 GENNADIA LUZGINA	80 TOOMAS VIIRA
88 LINDA SOANS	80 JÜRI JAROVIKOV
88 SILVI PÄRN	80 MAIE METS
87 TIJU SOIKMETS	80 SVETLANA SMOLKINA
87 MILVI-TIRETA RANNIK	80 MARET KÄÄR
87 MEIDA MIRMA	80 MARIA PELTOMAA
87 ANTONINA HÄNNIKÄINEN	79 ANDRES DUREJKO
86 EINU MIK	79 MARET HÜLP
86 LINDA VILJAMAA	79 TAIMI KASEMAA
86 INGE-LIINA KIPSO	79 GUZEL OTTENS
86 SIRJE ASPERK	77 MAIMU NEEME
86 AINO ILUMETS	77 MARJE ROSIMANNUS
86 ANTONINA HÖGREN	76 MÄRT RAUDSEPP
85 TIIT PÖLLENDIK	76 HEIGO KALJUVEE
85 MARIINA RINDESALU	76 WIEBE SOEPBOER
85 TIINA HERMLIN	76 NIINA ANDREJEVA
85 SVETLANA RAONDI	75 IVAN BERESTOVÕI
85 AILI KRUUSBERG	75 RAIMOND SUCHAŽEVSKI
84 REIN VÜRST	75 EVI SAARE

Õnnitleme noorimaid vallakodanikke

- TEODOR URRES
KENET PIIGLI
LENNART PARTS
CHRIS-ELLIOT ZAHHAROV
SANDER ROMMOT
RON-ROBERT ROOTS
HANNA MARIA RIINÕMM
ELIISE ADEELE NOORVELI
BRIANNE KAERA
LUNA SARNET

Meie hulgast on lahkunud

ELLEN RAUD	HEINRICH DAFFE
PILVI KUBRE	TÕNU KANTER
AILI VENTSEL	LUULE REMMEL
VELLO ESOP	NIKOLAI ULJANOV
ARNO MEREKÜLA	

EELK HAGERI LAMBERTUSE KOGUDUSE TEATED:

Laupäev, 14. märts – leerikursuse algus
10.00 Leeritunnid kogudusemajas	Pühapäev, 29. märts.
Palmpüüdepüha
12.00 Jumalateenistus, armulaud
Pühapäev, 15. märts
10.30 Vennastekoguduse tund kirikus
12.00 Jumalateenistus, armulaud	Neljapäev, 2. aprill, Suur Neljapäev
18.00 Armulauatähtis kirikus
Laupäev, 21. märts
10.00 Leeritunnid kogudusemajas	Reede, 3. aprill, Suur Reede
12.00 Jumalateenistus, armulaud. Orelimuusika, organist Mai Mänd.
Laupäev, 4. aprill
10.00 Leeritunnid kogudusemajas
Pühapäev, 22. märts
11.30–12.00 Raamatukogu kogudusemajas
12.00–13.15 Pühapäevakool kogudusemajas
12.00 Jumalateenistus, armulaud	Pühapäev, 5. aprill.
Ülestõusmispüha
12.00 Jumalateenistus, armulaud. Mängib koguduse pasunakoor. Laulab kammerkoor Lambertus.
Laupäev, 28. märts
10.00 Leeritunnid kogudusemajas	Jumalateenistused Hageri kirikus igal pühapäeval kell 12.00.
Täpsem info koguduse kodulehel https://hageri.eelk.ee/ .

Kuulutused

Ostan teie auto, kaubiku või maasturi. Tehniline seisukord ei oma tähtsust. Vajadusel registrist kustutamine ja äravedu puksiiriga. Tel 5630 4306.

Ostan autosid, seisukord ei ole oluline. Tel 5531989.

Ostan kokku autosid. Sobivad igas seisukorras. Autode arvelt

kustutamine. Järgi tulemine puksiiriga. Tel 5345 1955, e-post autosober@gmail.com. Kuulutus ei aegu.

Eterniit, plekkprofiil katusetööd. Puitfassaadide soojustamine ja viimistlus. Kortermaja trepikodade renoveerimine. www.miltongrupp.ee. Tel 5352 9476.

Saamees-puuhooldustööd Tel 5699 2543.

- Ohtlike puude langetamine
- Raietööd eritingimustes
- Kruntide puhastamine puudest ja võsast
- Raadamistööd
- Kändude freesimine
- Metsaveotraktori teenus
- Saekaatri teenus
- Saematerjali müük

Müüa kuivad ja toored küttepuid – lepp, sanglepp, kask. Metsakuiv okaspuu. Kogus alates 7 rm, transport hinna sees. Lisainfo ja tellimine tel 5551 8498.

Müüa veisekomposti, asume Hageris. Info tel 5079115.

Jäätiseauto

ON TAAS TEEL!

Meie juurest leiad laia valiku maitstvaid jäätiseid ning kvaliteetseid külmutatud tooteid.

Tule ja vali oma lemmikud otse kodu lähedalt!

Tutvu tootevalikuga lähemalt: www.jaatiseauto.ee

Sõidugraafik igal NELJAPÄEVAL Kohila piirkonnas:
18:10 – 19:25 Kohila, Vabaduse 7
19:30 – 19:45 Prillimäe, Sõpruse põik 11

Reteks Ebitus OÜ on firma, kus töötab juhataja ja töömehed, kelle ülesandeks on osutada nii füüsilistele kui juriidilistele isikutele kvaliteetset ehitus- ja remonditeenust. Vastavate teenuste osutamine toimub projektipõhiselt, kus igale kliendile lähenetakse individuaalselt optimeerides nii aja kui raha kasutust. Selleks, et oleks võimalik remonditava või ehitatava objekti jaoks vajaminevat aega ja raha juhtida, vajavad eelkõige objektijuhid informatsiooni nii planeeritavate kui tegelike ajaliste ja rahaliste kulutuste kohta. Firma infosüsteemi põhieesmärgiks ongi vastava informatsiooni pakkumine.

ORGANISATSIOONI EESMÄRGID
Firma eesmärk on pakkuda klientidele kvaliteetset remondi- ja ehitusteenust järgides tehnoloogilisi vajadusi, tehes tööjõu ja materjali kasutuse osas operatiivseid ja optimaalseid otsuseid.

Firma põhiprotsessid on:
Erinevat liiki hoonete (või nende osade) remont.
Üldehitus

Soovime pikaajalist koostööd ehituses, tootmises.

E-post: reteks.ebitus@gmail.com
Telefon: 53229656

Kohila Gümnaasium ootab oma kooliperre

LOGOPEEDI KLASSIÕPETAJAT LOODUSAINETE ÕPETAJAT INGLISE KEELE ÕPETAJAT HISPAANIA KEELE ÕPETAJAT VENE KEELE ÕPETAJAT

Rohkem infot vaata kohila.edu.ee/toopakkumised

Tööle asumise aeg 21.08.2026
Konkurss kestab sobiva kandidaadi leidmiseni
Täiendav info direktorilt 53401299

Mälestame kurbusega head naabrit

KLARISSA GURJANOVAT

ning avaldame sügavat kaastunnet lähedastele.

KÜ Ääre 2 elanikud

*Koos käidud teed ei rohtu,
Koos oldud aeg ei unune...*

Langetame leinas pea ja avaldame kaastunnet Aivile, Airile ja Aivarile peredega kalli

ELLEN RAUA

lahkumise puhul.

Endised töökaaslased Silje, Tiiu ja Sirje

*Ei nüüd iial ema käsi,
Saa teid enam aidata.
Nõrgaks jäi ja ära väsis,
Rinnal vaikselt puhkavad...*

Avaldame kaastunnet Aivarile ja Dinale perega kalli

ELLEN RAUA

kaotuse puhul.

Naabrid Liia, Külli, Andrus ja Sirje

Mälestame endiste represseeritute eestkõnelejat

LUULE REMMELIT

Sügav kaastunne lähedastele.

Isamaa erakond

Mälestame head kaaslast ja avaldame sügavat kaastunnet Evele kalli ema

LUULE REMMELI

lahkumise puhul.

Merike ja Indrek

*Aeg hetkeks peatub...
ja algab mälestuste tee...*

Avaldame kaastunnet Evele perega kalli

LUULE REMMELI

surma puhul.

Tiiu ja Rita.

Südamlik kaastunne õpetaja Evele

EMA

kaotuse puhul.

Ristikheina lapsed ja lapsevanemad.

Seal, kus sulgub eluraamat, algab mälestuste tee...

Südamlik kaastunne Aivari perele ja tema lähedastele kalli

EMA, ÄMMA, VANAEMA, VANAVANAEMA

kaotuse puhul.

Signe, Kristine ja Meelis

Südamlik kaastunne lähedastele armsa

MAIRE KASESALU

kaotuse puhul.

Töökaaslased Linnupesa lasteaia aegadest